

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

(„Falu” Országos Földművelésügyi Szövetség.)

Telefon: Automata 294-52.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 1. szám

Január hó 1.

Adócsökkentést kaptak a legszegényebb hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárva- vitéségi érmesek és Károly-csapat- keresztesek

A *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) december hó 25-iki száma közölte a *hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva-
vitéségi érmesek* birtokosai és a *Károly-csapatkeresztesek* adókedvezményei tárgyában kiadott kormányrendeletet.

A kormány a nemzeti munka-

terv egyik pontja szerint a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárva-
vitéségi érmeseket, mint akik a világháború legsúlyosabb terhét viselik, *mesz-*
szelbemenő gondoskodásában ki-
vánja részesíteni. Erre vonatkozólag külön törvényt fog a törvény-
hozás elé terjeszteni. Sürgősen ki-
ván azonban gondoskodni arról,

hogy már az 1933. év első napjától kezdve a hadiözvegyek, hadirokkantak és hadiárva-
vitéségi érmesek, valamint a Károly-csapatkeresztesek, a jelenleg érvényben lévő törvényes rendelkezéseken túlmenően, *méltányos*
kedvezményben részesíttessenek.

Eddig a most felsoroltak csak a

Vajon mit hoz a dohányfüstből kibontakozó, ismeretlen 1933-as esztendő?

11306

rokkantellátási adónál részesültek kedvezményben; a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva nem fizettek rokkantellátási adót, a Károly-csapatkeresztések pedig a rendes adótelek felét fizették, illetőleg fizetik.

A mostani rendelet az igényjogosultakat a kedvezmény szempontjából különböző csoportokba sorozva, különböző kedvezményekben részesíti.

Az egyik csoportosítás a kedvezményben részesíteni kívánt személyek terhére kivetett föld-, ház- és kereseti adó nagysága szerint történik. Nagyobb arányú kedvezményt kap az, akinél ezeknek az adóknak az összege 50 pengőnél kisebb; a kedvezmény aránya csökken azoknál, akiknél az adók összege 50 pengőnél több, de 100 pengőt nem ér el. Akinél az adója 100 pengőnél több, ezidőszereint kedvezményben nem részesülhet.

A másik csoportosítás az igényjogosultak érdekeltége illetve a kedvezményekre rászorultsága szerint történt. A kedvezmények mértéke a következő:

1. A 100 százalékos hadirokkant adójának 30 százalékát engedélyezi a rendelet, ha az előbb említett adók összege 50 pengőnél kevesebb, 20 százalékát, ha az adó 50 pengőnél több, de 100 pengőnél kevesebb;

2. a 75 százalékos hadirokkant, a hadiözvegy és hadiárva adójának 20 százaléka engedélyeztetik el, ha az adó 50 pengőnél kevesebb és 10 százaléka, ha az adó 50 pengőnél több, de 100 pengőnél kevesebb;

3. az 50 százalékos és 25 százalékos hadirokkant, valamint a vitézségi érem és a Károly-csapatkereszt birtokosai részére a rendelet 10 százalékos adómérséklést biztosít, ha az adó összege 50 pengőn alul van.

Ezek az adómérséklések a föld, ház és általános kereseti adók után járó állami, törvényhatósági és községi pótdadókra is kiterjednek.

A rendelet ezeken a kedvezményeken felül azokat a hadirokkantakat, akiket rokkantságuk iparuk folytatásában annyira meggátol, hogy amiatt eggyel több segédet kénytelenek tartani, még abban a kedvezményben is részesíti, hogy a rokkantságuk folytán alkalmazott segédet az általános kereseti adójuk megállapításánál figyelmen kívül hagyják.

BELPOLITIKA

Aláírták a magyar-osztrák kereskedelmi szerződést

Megemlékeztünk már arról, hogy Ausztriával a kereskedelmi szerződést megkötöttük. Erről a kérdéssel Kállay Miklós földművelésügyi miniszter hosszabb nyilatkozatot tett, melynek főbb részei a következők:

— A szerződés egy esztendőre szól, tehát 1933 január 1-től december 31-ig tart és három hónappal a lejárat előtt bármelyik fél felmondhatja. Ha ez nem történik meg, a szerződés további egy esztendőig marad érvényben. A szerződés értelmében a két állam kölcsönös áruforgalmában az 1:1½ arány érvényesül, ami azt jelenti, hogy Ausztria minden 100 pengős behozatala ellenében Magyarország 150 pengő értékű árut jogosult oda kivinni. Az arány betartására külön bizottság alakul.

— A szerződés módot nyújt arra a lehetőségre, hogy a két ország között minél nagyobb arányú árucseréforgalom alakulhasson ki. Erre szolgál a két ország exportőrjei (kivétel a foglalkozó kereskedői) számára a szerződésben adott hitelkedvezmények biztosítása, amely magyar részről különösen a liszt, tojás, hal és méz kivitelét, osztrák részről pedig a fa, cellulóze és papirusz hazánkba való behozatalát hivatott megkönnyíteni. Ezidőszereint Magyarországból hetenkint 225 darab szarvasmarha, 1930 zsirsértés, 606 hussértés és évenként 15.000 métermázsát (élő és leölt) borju mehet mint legkisebb mennyiség Ausztriába. De a magyar ipar termékei is utat találhatnak szomszédunkhoz. Biztosítva van ugyanis a magyar szén kivitele, továbbá sikerült szalámi termelésünk számára is megszerezni az osztrák piacot.

A szerződést mindkét fél aláírta és az osztrák nemzeti tanács már el is fogadta.

Tíz millió pengő értékű mezőgazdasági terményt vihetünk ki Csehországba

Jelentettük azt is, hogy Csehországgal ugyancsak tárgyalások folytak árucseremegállapodásra nézve. A tárgyalásoknak máris eredménye mutatkozott, amennyiben sikerült olyan megállapodást létesíteni, melynek értelmében 10 millió pengő értékű mezőgazdasági terméket vihetünk Csehországba és onnan ugyanennyi — körülbelül 60 millió csehkorona — értékű áru jöhet be hozzánk. A megállapodás főleg 29.000 darab hizott sertés kivitelére szól és ennek ellenében átveszünk 20.000 vagon tüzfát és egyéb iparcikkeket. Arról is történt gondoskodás, hogy amíg a két ország között

az áruforgalom végleges rendezést nem nyer, Magyarország gázszükségletének egy része hizott magyar mangalica-sertések árából nyerhessen kielégítést. A 29.000 darab hizott sertésen kívül kivihetünk még 1000 sovány sertést, 4000 juhot, 7000 hektoliter bort, 2100 vagon búzát, továbbá kisebb mennyiségben tojást, vaját, zsírt, szalonnát, szalámit, kukoricát, mézet, halat, gombát és paprikát.

A Kormányzó Ur berekesztette az országgyűlés első ülészakát

A Kormányzó Ur december hó 22-én kelt kéziratával az országgyűlés első ülészakát berekesztette és az új ülészakára a képviselőházat és a felsőházat 1933 január 20-ára hívta össze. A képviselőháznak ez alkalommal tartott ülésén Gömbös Gyula miniszterelnök előzetesen ismételt bejelentette, hogy a titkos választójog mellett foglalt állást és a választójogi törvényt elő fogja terjeszteni akkor, amikor a Háznak erre munkaideje lesz.

A felsőház közvetlenül a karácsony előtti napokban tárgyalta le és fogadta el a képviselőház által jóváhagyott zárszámadásokat, ugyancsak az összeférhetetlenségi törvényjavaslatot.

A 33-as országos bizottság december hó 22-iki ülésén a közalkalmazottak lakáspénzének havonkénti folyósítására vonatkozó rendelettel, a hadirokkantak, hadiözvegyek, Károly-csapatkeresztések és vitézségi érmesek adókedvezményéről, a pontos adófizetőknek nyújtandó kamattérítésről és a Társadalombiztosító Intézet szanalásáról szóló rendeletekkel foglalkozott.

A közszolgálati alkalmazottak lakáspénzüket február hó elsejétől kezdődőleg nem negyedévenként, hanem havonta fogják kapni. Az adókedvezményekről szóló rendeletet lapunk első oldalán találja meg az olvasó.

Változás a külügyi szolgálatban

A kormány Rubidó Zichy Iván báró londoni követet és Ambrózy Lajos gróf bécsi követet felmentette állásától. A bécsi követség vezetője Nelky Jenő lett. Értesüléseink szerint új londoni követünk Széchenyi László gróf mostani washingtoni (Amerika) követ lesz, míg helyébe Pelényi János genfi miniszter-rezident fogja kinevezni a kormány.

A nagyvázsonyiak beléptek a Nemzeti Egység Pártjába

Zsigmond Gyula, a nagyvázsonyi választókerület országgyűlési képviselője — kétezer választójának kérésére — bejelentette Sztranyavszky Sándor pártelnöknek, hogy belép

a Nemzeti Egység Pártjába. Belépését azzal indokolta meg, hogy a párt vezérében, Gömbös Gyula miniszterelnökben, látja azt a férfit, aki képes lesz megteremteni a magyar nemzet egységét.

Mi a megölője a mezőgazdaság jövedelmezőségének?

Az állandóan nálunk tartózkodó Tyler (ejtsd: tájler) népszövetségi megbízott legújabb jelentése a napokban jelent meg Magyarország pénzügyi helyzetéről. Az állami költségvetésre nézve megállapítja a jelentés, hogy további hiánnyal kell számolni, mert a költségvetési bevételek valószínűleg nem fogják elérni a 700 millió pengőt. A népszövetségi megbízott mindjárt javaslatokat is ajánl a helyzet orvoslására. Szerinte további adóemelés helyett a kiadások erőlyes csökkentésére volna szükség, mert kétséges, hogy a 265.8 millió pengőt kitevő adóhátralékot hogyan sikerül behajtani. Igen érdekes a jelentésnek az a része, mely a mezőgazdasági termékek és iparcikkek ára közt fennálló különbséggel foglalkozik. Tyler megállapítja, hogy a helyzet javulásának egyik legfőbb akadálya az iparcikkek viszonylagos magas ára, mert amíg a mezőgazdaság nagykereskedelmi árándexe egy év alatt 86-ról 80-ra esett, addig az iparcikkek árándexe 137.7-ről csak 135-re hanyatlott. (Ez annyit jelent, hogy az utolsó békeévben, 1913-ban, az akkor 100 pengőt érő mezőgazdasági termékekért átlagban ma csak 80 pengőt kap a gazda, ellenben az akkor csak 100 pengőt érő iparcikkért átlagban ma 135 pengőt kell fizetnie.) Ez az 55 pontos (135 és 80 közötti) különbség a mezőgazdaság jövedelmezőségének a megölője és semmi másra nem vezethető vissza, mint a kartelek árdiktatúrájára, mert hiszen az iparcikkekhez szükséges nyersanyagok ára 20—30 pontos csökkenést szenvedett.

Uj esztendőre . . .

Jobb, elviselhetőbb és napsugarasabb ujesztendőt kíván a „Vasárnap“ valamennyi szívéhez nőtt olvasójának. Adja az Ég, hogy a falvak megrendült népe a balsorsban enyhülést találjon, lélekzetre kapjon és végre békeességhez jusson.

A kívánság egymagában csak jóleső, de gyorsan enyésző szóvirág marad, ha nem követik tettek. Az Égre való hivatkozás csak üres kibuvó azoknak ajkán, akik itt megállanak, mert nem akarnak, nem mernek, vagy nem tudnak cselekedni.

Mi azonban jókívánságainkat és a Gondviselésbe vetett hitünket megtoldjuk egy fogadalommal: minden

mondatot, amit leirunk, a falusi nép: a falusi kisember jogos érdekeinek kiharcolásáért küldünk csatasorba. Ismerjük a magyar nép szörnyűséges helyzetét, testvéri érzéssel figyeljük emberfeletti vívódását és tisztában vagyunk kívánságaival. Meggyőződésünk és bizonyosságunk, hogy a nemzet csak akkor építhet minden polgára számára jobb jövőt és a csonka ország csak akkor lehet újra egész, ha nyíltan és becsületesen áttér a kisember-politika megteremtésére.

El fogunk követni mindent, hogy fennén hirdessük ezt a meggyőződésünket. Nyilvánosságot adunk minden olyan jelenségnek és visszasságnak, mely késlelteti, vagy gátolja a kisember-politika érvényesülését. És bőséges teret nyitunk a falusi polgár egyre tornyosulóbb kívánságainak. Hiszünk, hogy munkánk nyomán új szellem fakad: a szív, odaadás és önzetlenség szelleme a kisember iránt. Mind a háromban mi fogunk előjárni!

Ez a „Vasárnap“ ujévi köszöntője. Cserébe bizalmat, őszinteséget és hűséget kér olvasóitól, akik közül nagyon sokhoz többesztendős, sőt évtizedes barátság fűzi. (*)

Frontbarcosok és földművelők városa . . .

Mussolini, az olasz nép nagyszerű vezére, december hó közepén avatta fel a „Littoria“ nevű kis várost, mely Róma, az örökváros közelében fekszik. Az új város régi, mocsaras területét volt frontbarcosok tették alkalmassá arra, hogy épületeket emelhesenek és utakat építhessenek rajta. A városkában 10.000 földműves és volt frontbarcos lakik. Van benne város-háza, posta- és távirahivatal, pályaudvar, templom, kórház és mintegy 500 modern ház, egy-egy ház 20 lélek számára. Az új város lakóit Olaszország északi részéből telepítették ide és a lakóházon kívül művelésre alkalmas földet adtak nekik kedvező feltételek mellett.

Ime, így gondoskodik a fasiszta Olaszország háborút viselt földművelő fiairól. A példa követésreméltó és amint Gömbös Gyula nemzeti munkatervét igazolja, a magyar kormány követni is fogja a telepítési akció megvalósítása során, természetesen a hazai viszonyokhoz szabva.

De vajjon mit szólnak ehhez a gyönyörű olasz tethez a nemzetközi szociáldemokraták, Mussolini és az olasz fasiszta rendszer legdühödtőbb ellenégei? (*)

A trianoni szerződés revíziójának konok ellenségei.

Alsósr jobbról-balra: Benes cseh, Jęftic jugoszláv és Titulescu román külügyminiszterek, akik december hó közepén Belgrádban értekezletet tartottak a magyar revíziós mozgalom ellen.

Revíziót!

A kolozsvári galád magyarelles tüntetések legutóbb méltó választ kaptak Párisból. Egy elfogulatlanul gondolkozó francia külpolitikus tollából cikk jelent meg egyik lapban. A cikk részletesen ismerteti a magyarság ellen elkövetett erőszakosságokat, majd így folytatja:

— Romániának észre kell vennie, hogy ezzel a politikával nem a magyar közvéleményt fogja megfélemlíteni, hanem ellenkezőleg, csak a revízió ügyét szolgálja, mert a bánásmód, amelyben a Romániához csatolt elszakított területek magyar lakossága részesül, csak újabb érv amellett, hogy a szülőhazának adják vissza régi állampolgárait.

— Tény az, hogy a szerződések revíziója érdekében megindult mozgalom mind nagyobb visszhangot kelt nemcsak Angliában és Olaszországban, hanem ma már Franciaországban is, amelynek legszélesebb köreiből mind többen foglalkoznak ezzel a nagyfontosságú kérdéssel Magyarország iránt érzett rokonszenvvel.

*

Több angol közéleti férfit a közelmultban beutazta a Jugoszláviába bekebelezett Horvátországot és most erőteljes nyilatkozatban hívta fel az angol kormány figyelmét a Jugoszláviában uralkodó tarthatatlan állapotokra. Általános hivatalos kémkedés, sorozatos merényletek és gyilkos kísérletek a kisebbségi pártok vezetői ellen, a hatóságok mint a gyilkosok cinkosai: ime, egy csokor a horvát

nép kálváriájából. Az angol államférfiak megállapítják, hogy a horvátok a leghatározottabban és a legnagyobb egyhangúsággal ellenzik a belgrádi diktatúrát.

*

Lansbury, az angol munkáspárt vezére, legutóbbi beszédében kijelentette, hogy azok a szakértők, akik a legyőzött államok jóvátételi tartozásait megállapították és azok az államférfiak, akik e szakértők döntéseit elfogadták, megérdemelnék, hogy elmeüggyintézetbe csukják őket. Sirlalmas látvány, hogy az angol parlament tovább türi azoknak a politikusoknak a marakodásait és kisedjéteiket, akik a háborúért és a gonosz békeszerződésekért felelősek. Nemzetközi bíróságnak kell a jóvátételi és háborus adósságokról, valamint a nemzetközi kereskedelmi adósságokról döntenie.

VILÁGKRÓNIKA

Nagyon fáj a békerevizió a kisantantnak.

Lapunk legutóbbi számában jelentettük, hogy a kisantant államok miniszterei Belgrádban fontos tanácskozásra ültek össze. Ennek az értekezletnek be nem vallott célja tulajdonképpen a békerevizió mozgalom elleni tiltakozás volt. Az utódállamok külügyminiszterei nem is késlekedtek annak nyomatékos hangsúlyozásával, hogy a reviziós irányzatot, mely az egész kisantant-politikát felborulással fenyegeti, jogosulatlannak minősítik és vele szemben éles harcra szervezkednek. Bár a kisantant-államok között korántsem teljes az összhang, a közös veszedelem, mely a revizióban leleselkedik rájuk, legalább ebben a kérdésben egységes elhatározásra bírta őket. Külpolitikájukat a jövőben még szorosabb együttműködésükkel kívánják irányítani, annál is inkább, mert a fegyverkezési egyenjogúság elismerése fokozottabb éberséget és óvatosságot követel tőlük. Ugy látszik, hogy a kisantant számol azzal, hogy a nagyhatalmak részéről — talán az egy Franciaország kivételével — feltétlen támogatásra nem számíthat. Erre vall Benes cseh külügyminiszter karácsonyi cikke is saját lapjában, amelyben a tőle megszokott köntörfalazás után kijelenti, hogy a kisantant békességesen akar együttműködni valamennyi szomszédjával, de leghatározottabban állást foglal a jelenlegi rend bármely megváltoztatása ellen és ebben a tekintetben semmiféle reviziós tervtől nem hagyja magát dirigálni. Az oláh kül-

ügyminiszter, Titulescu, is hasonlóan nyilatkozott, amikor kijelentette, hogy a revizióról még csak hallani sem akar. Ennek ellenére az európai lapok, különösen az olaszországiak, állandóan napirenden tartják a revizió kérdését, amelyet az utódállamok minden tiltakozása és diplomatáinak minden meszterkedése sem tud már elnémitani.

1500 millió márkát fordít a német kormány munkaalkalmak teremtésére.

Németországban a munkanélküliség egyre nagyobb arányokat ölt. Egyedül a fővárosban, Berlinben, hat és fél-százezer munkanélküli van. A biro-

dalmi kormány legutóbbi minisztertanácsa elhatározta, hogy munkaalkalmak teremtésére 1500 millió márkát bocsát rendelkezésre.

Ausztria ismét kölcsönt kap.

Anglia, Franciaország és Amerika között a háborus adósságok kérdésében felmerült viszály miatt már-már úgy látszott, hogy meghiusul Ausztria legújabb kölcsönügye, melynek folyósítását már hónapokkal ezelőtt elhatározták a nagyhatalmak. Az angol képviselőház a napokban mégis megszvavta az osztrák kölcsönt, az olasz is, most még csak a franciák hozzájárulása szükséges.

Annak, aki négy holdon alul termel dohányt, nem csökkentik vetésterületét

Jelentettük már, hogy a pénzügyminiszter a dohánytermelés minőségének megjavítása érdekében több intézkedést kíván életbeléptetni. Különösen nagy gondot óhajt fordítani arra, hogy a dohány termelésére és kezelésére vonatkozó rendelkezések — különösen a talajelőkészítés, palántázás, kiültetés stb. — szigoruan betartassanak.

Ezen tulmenően elhatározta azt is, hogy azok, akik négy kat. holdnál nagyobb területen termelnek dohányt, a termelési engedélyt pajtájuk irtartalmának megfelelően fogják kapni, mert minden kat. holdra legalább 300 köbméteres pajtának kell esnie. A jövőben egy termelő sem kap engedélyt a dohánytermelésre alkalmas szántóföldjének tizedrésznél nagyobb területre; ennek az intézkedésnek célja az, hogy a vetésforgókat meg lehes-

sen tartani és hogy bizonyos területi aránytalanságok kiküszöböltesse, de egyben az is, hogy a dohánylősdiek és dohánybetegségek terjedése megakadályoztassék.

A pénzügyminiszter kénytelen volt elhatározni a vetési terület csökkentését is. Ilyen csökkentést azonban nem fognak alkalmazni a kerti, a muskotály és a szuloki dohányra, azoknál pedig, akik négy holdon, vagy ennél kisebb területen termelnek, nem következik be területcsökkentés. Szó lehet azonban arról, hogy azok a termelők, akiknek termelését csökkenteni fogják, kisebb összegű termésátállítási segélyt kapjanak, hogy netán kereset nélkül maradó munkásaik érdekében más, megfelelő foglalkoztatást biztosító termelési ágat vezethessenek be.

Tessék választani, melyik hozzon szerencsét?

Bomlott élel-ital, ha Gyomrát elrontja. Felvétel a helyrehozása IGMÁNDI Győr.

Az Igmándi utasításai mindenütt kaphatók!

Hasznos tudni

mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy

Schmidthauer **Igmándi** keserűvize

hatékony forrás-sókban egész Európa leggazdagabb ilyenüi ásványvize. Rendszerint már kis adag: ¼ vagy ½ pohár elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.

Negyven pestkörnyéki község hadakozik a tejrendelet ellen

Miért minősítik tisztátalannak a kisgazdák által kezelt tejet? Budapest új vámfalakkal bástyázza körül magát

A „Falu“ Országos Földművelésügyi Szövetség — mint jelentettük — december hó 23-án, délelőtt 10 órára összehívta rendes évi közgyűlését. Miután azonban a tagok kétharmad többsége — ennyi szükséges a határozatképességhez — nem volt együtt, Mayer János ny. miniszter, a szövetség elnöke, bejelentette, hogy a közgyűlés megtartásának új időpontja: december hó 31-ike, délelőtt 10 óra. Ezen a napon a közgyűlést minden körülmények között megtartják, mert akkor már nem lesz szükség a tagok kétharmad többségének megjelenésére.

Panaszok a tejrendelet ellen

Ezután Mayer János elnök indítványára a közgyűlés értekezleté alakult át és előzetes tárgyalás alá vette Baross Endre dr.-nak a közgyűlés elé terjesztett indítványát: a tejrendelettel kapcsolatban.

Baross Endre dr. azt kívánja, hogy a szövetség foglaljon állást a tejtermelés és a tejforgalom szabadságának visszaállításával. Felszólalásában kifogásolta a jelenleg érvényes tejrendelet intézkedéseit, melyek a kisemberekkel szemben a töké érdekeit védik. Súlyos hibának tartja a termelés kontingentálását (a termelés mennyiségének megállapítását) egyfelől azért, mert ez a termelés általános csökkenésével jár, másfelől azért, mert a termelők és fogyasztók közé beékel vállalatokat; már pedig az agrártársadalom régi követelése, hogy a termelők és fogyasztók közvetlen érintkezésbe jussanak egymással. A főváros közvetlen környékéről a kistermelő nem tudja behozni tejét, ugyanakkor azonban vannak szerencsés tehenészetek, melyek például a távolfekvő Zala megyéből szállítják Pestre a tejet. Végül a fővárosi tej rossz minőségét ostromozta és kijelentette, hogy a falusi kis tejkereskedők (milimárik) útján jobb tejet kapott a fogyasztó. Tulzása hajtott vizsgálatok ellen.

Szücs István szentmártonkátai gazda, aki Budapestre szállít tejet, a kötelező tejmintavételről kapcsolatos szekaturákat tette szóvá. Elmondotta, hogy egy alkalommal az egyik Budapest-kerületi előjáróság 58 pengőre büntette meg őt, mert tejét lefölezőttnek minősítették. Számos esetben megállapítják azt is, hogy a tej tisztátalan. Felveti a kérdést, miért tartják tisztátalannak az a tejet, melyet a kistermelő egész házára a legnagyobb gondossággal kezel, annál az uradalmi tejnél, melyet a svájceros (uradalmi cseléd) kezel, aki egymaga tíz tehenet is gondoz? Végül védelmet sürgetett a tulzása hajtott hatósági vizsgálatok ellen

Kussbach Ferenc dr. a pestkörnyéki — körülbelül negyven község — tejtermelői nevében szólalt fel és abban foglalta össze óhajaikat, hogy a fővárosban és a vidéken teljes szabadforgalmat kívánnak, továbbá kívánják a tejtermelői érdekeltségek szervezkedésének szabadságát is, mert — szerintük — a tejrendeletben életrühivott tejtermelők szövetsége nem képviseli a kistermelők érdekeit. Végül azt hangsúlyozta, hogy maguk a termelők követelnék szigorú büntetéseket a tejhamisítók ellen, de a mai tulzó és egyoldalú vizsgálati rendszer helyett mást: körültekintőbbt és méltányosabbat kell életbeléptetni.

Krúdy Ferenc külföldi példák nyomán a szövetkezeti értékesítés előnyeit fejtegette; majd Ébner György (Budaörs) azt kívánta, hogy a Faluszövetség, mint a kisemberek politikájának hirdetője, tekintse a tejkérdést a maga ügyének. Milz Ármin (Üröm) azt fejtegette, hogy az ugynevezett árkiegészítő alapba fizetendő literenkénti két fillér súlyos terhet ró a pestkörnyéki termelőkre.

Valamennyi gazda érdekét szem előtt kell tartani

Mayer János elnök a vitát berekesztve, utalt arra, hogy a tejkérdés

tárgyalása teljes tárgyilagosságot követel, mert itt termelői és fogyasztói érdekekre, értékesítési, közegészségügyi és közgazdasági szempontokra kell figyelemmel lenni. A Faluszövetség nem a nagytöke, nem a nagyvállalatok szolgálatáért, hanem a kisemberek érdekeiért száll sikkra. Itt most az egyik fél — a pestkörnyéki termelők — panasza hangzott el, de ha meghallgatnánk a messzebb vidékek tejtermelő gazdáit, ismét más természetű panaszokat hallanánk. Mezőgazdasági állam vagyunk; ebből az következik, hogy valamennyi gazda érdekét egyformán és igazságosan szem előtt kell tartanunk. Az árkiegészítés például jogos kívánsága a messzebb lakó termelőknek, akik sokkal rosszabb áron értékesítik tejükét a vidéken, mint a pestkörnyéki termelők a fővárosban. Teljes szabad forgalom esetén a termelők lekonkurrálnak az árakat; a vállalatok is olcsóbban adnák a tejet, de a spannungot (a termelőnek fizetett és a fogyasztótól követelt ár közötti különbséget) így is felszámítanak és végeredményben a termelő kapna kevesebbet. Az értekezlet azonban legyen bizalommal a Faluszövetség iránt, mely minden szükséges és lehetséges lépést meg fog tenni. Éppen ezért azt javasolja, hogy a szövetség a tejkérdés legalaposabb megvitatására sürgősen hívja össze az érdekelteket és dolgozzon ki javaslatot, melyet azután az illetékes körök elé terjesztene.

Hovafőbb külön vámfal terület lesz Budapest

Az értekezlet a javaslatot magáévá tette, majd Chrappán István (Kistarcsa) a fővároskörnyéki kistermelők nevében azt kérte, hasson oda a Faluszövetség, hogy a budapesti belső piacokról kiharancsolt termelők legalább egy esztendeig árusíthassák zöldség- és kerti terményeiket a régi elárúsítóhelyeken.

Baross Endre dr. a pilisvörösvári virágtermelők panaszait tette szóvá,

majd Mayer János elnök hangsúlyozta, hogy a fővárosi piaci kérdéssel valóban komolyan foglalkozni kell, mert hova-tovább az lesz a helyzet, hogy a főváros külön vámterületé alakul és nemsokára odajutunk, hogy kereskedelmi szerződéseket kell kötnünk a — belföldön. Azt javasolja, hogy ebben az ügyben ugyancsak külön értekezlet üljön össze az érdekeltek bevonásával.

Végül Kussbach Ferenc dr. a fővároskörnyéki helyiérdekű vasutak és a villamosvasutak magas viteldíjait kifogásolta, mely szintén hozzájárul a termelvények értékesítési nehézségeihez. Baross Endre dr. pedig Pest vármegye részéről a homokfuarok

után szedett kövezetvám magasságát tette szóvá.

Az értekezlet Mayer János elnök zárószavaival ért véget.

Miféleképpen a főbbi érdekelté?

A pestkörnyéki tejtermelők ügyét két körülmény teszi sürgőssé. Az egyik az, hogy a földművelésügyi miniszter a tejkérdés újabb szabályozását készíti elő. A másik pedig az, hogy a milimárik egyenként — a most érvényes rendelet szerint — csupán február hó 28-ig szállíthatnak a fővárosba tejet, azontul pedig csak szövetségi uton értékesíthetik. Az a

termelő, aki nem lesz valamelyik most létesülő szövetkezet tagja, csakis a nyílt piacokon árusíthatja a tejet; régi, állandó vevőit tehát nem keresheti fel.

A tejkérdéssel egyébként az elmúlt héten két másik gazdaérdekeltség is foglalkozott. Az Országos Mezőgazdasági Kamara azt a határozatot hozta, hogy továbbra is szükségesnek tartja a tejforgalom terén a kötött gazdálkodást, sőt annak kifejlesztését kívánja. A Tejtermelők Budapesti Szövetsége hasonló értelemben foglalt állást. Mindez ismét bizonyítja, hogy a tejkérdésben a tejtermelők érdekei nem azonosok. (m. e.)

Hogyan lett az 5000 pengős kölcsönből 7000 pengős tartozás, holott 4000 pengőt visszafizetett az adós?

Valamikor, nem is olyan régen, majdnem minden nagybirtokosnak volt a Hegyalján szőlője és mindegyikhez egy szép kastély vagy kuria tartozott a hegyaljai községekben. Mádor, a főútcán, egymás mellett sorakoznak a Csákyak, Máriássyak, Győrffyék, Zichyek, Szirmayak, Andrásyok, Péchyek családi háza, mindmégannyi remeke az építőművészetnek. Sajnos, legtöbbje már csak a régi család emlékét őrzi, mert a házak és a hozzátartozó szőlők lassanként átvándoroltak az új birtokosok kezére, akik élelmességükkel a régi magyar földesurakat kiszorították és ma teljhatalommal irányítják a Hegyalja kincsének értékesítését. És ezt a hatalmat ugyancsak kihasználják a maguk előnyére.

A Faluszövetség mádi fiókjának helyiségében összegyűlve várnak reánk a mádi gazdák, hogy valami biztatót halljanak tőlünk, valamit, ami reményt nyújt szomorúan kilátástalan helyzetükben.

Megmagyarázzuk nekik, hogy miért vagyunk mindannyian ilyen sulyos helyzetben; kitérésre, türelmre bizdítjuk őket és főleg óva intünk a nagyhangú ígéretektől, akik segítség helyett csak újabb, még nagyobb bajokat hoznának rájuk. Figyelemmel, megértéssel hallgatnak, de amikor felszólítjuk őket, hogy adják elő panaszukat, egyszerre megindul a beszéd árja és alig győzzük hallgatni őket...

Jó szándék és helytelen megoldás

Természetesen az a legnagyobb baj, hogy nincs ára a bornak. De a baj sohasem jár egyedül. Gondoskodnak arról a nyomoruság vámszedői, hogy sokasodjék.

— Azelőtt — beszéli Gál Kocsis

Mihály, — három-négy mázsa tiszta buzát kaptunk egy hektó borért, most meg nagy könyörgésre, ha adnak egy mázsát. A kereskedő tudja nagyon jól, hogy kell a gazdának a pénz adóra meg egyébre; tudja, hogy mászár eladni, hát csak úgy foghegyről ígéretet érte potom árat. Pedig, ha négy mázsát adna egy hektó borért, ekkor is csak a harmadát érne, mint pár évvel ezelőtt.

— Nagyon megörültünk, — beszélnek mások — mikor meghallottuk, hogy az állam a hadsereg részére bort vásárol. Sajnos azonban ez a reménység sem segített rajtunk. Mert mi történt? Közhírré tették, hogy aki a hadseregnek bort akar eladni, szállítsa be Miskolcra, ahol 20 fillért kap literenként, de az üres hordóért nem garantálnak. Már most Mádról 50 kilométerre befuvarozni a bort es esetben a hordót is elveszíteni, ennél jobban járunk akkor, ha helyben eladjuk 12 fillérért a hegyaljai bor literjét.

Másik panaszuk arra az aránytalanságra vonatkozik, mely a szőlő és a szántóföld adója között fennáll, különösen most, hiszen évek óta csak ráfizetnek a szőlőművelésre. Egy kat. hold szántóföld kataszteri tiszta jövedelme az I. osztálynál 17 pengő, szőlőnél 42 pengő; II. osztálynál szántóföldé 15 pengő, szőlőé 34 pengő; III. osztálynál szántóföldé 13 pengő, szőlőé 28 pengő. Természetesen az adójuk is ilyen arányban emelkedik. Azt hiszik, hogy a község földjei helytelen kataszteri osztályba vannak sorolva és legalább két osztállyal rosszabbak, mint a mai osztályozás.

Nagyon kifogásolják, hogy a közmunkát azelőtt ledolgozhatták, most meg pénzzel kell megváltani. Ugy sincsen semmi munkájuk, szivesebben ledolgoznák, mert a pénzt nem tudják előteremteni.

Évi 18.5%-os kamat?

A Hegyalja-Mádi Takarékpénztár ellen egybehangó a panasz. Az egyik gazda megmutatott egy 30 pengős váltót és egy nyugtát, mely szerint a takaréknál 3 hónapra a 30 pengő után 1.40 pengőt számított. Ez egy évre átszámítva 18.5 százalékos kamatnak felel meg. Pedig még az új váltóblankettát is az adós adta.

Egyenesen megdöbbentő és feltétlenül tisztázandó ifj. Bodó János alábbi panasz.

— Földvásárlásra 1927-ben 5000 pengőt vettem fel a takaréknál — így beszéli el nagy baját — és azóta kézzel 4000 pengőt fizettem le. Mégis a takaréknál mindenemet lefoglaltatta és a tartozásom ma 7000 pengő. Elszámolást sohasem kaptam, nem mondták meg, hányas kamatot szednek, csak a váltó hátára irták fel, ha törlesztettem.

A pénzügyi intézeteket, — mint ismeretes — törvényes rendelkezések kötelezik arra, hogy minden egyes esetben elszámolást adjanak a feleknek. Mindenesetre nagyon helyes volna, ha az erre hivatott tényezők ifj. Bodó János kölcsönügyét alaposan megvizsgálják, annál is inkább, mert sok hasonló panasz hangzott el a mádi gazdák részéről és ha ezeknek a panaszoknak legcsekélyebb alapjuk lenne, könyörület nélkül el kell járni azokkal szemben, akik a mai sulyos időkben a törvény semmibevevésével nyereszkeskedni akarnának az amugy is elszegényedett, csapásoktól sújtott mádi gazdákon.

A Faluszövetség mádi fiókjának vezetősége a központ támogatásával akciót indított az ilyen és hasonló ügyek kivizsgálására.

Wieser Béla.

Azt olvassuk, hogy

a bankzárlat előtt — 1931. júniusában — a magyar pénzügyintézetek betétállománya 1902 millió pengő volt. Ez az összeg 1932. novemberében 455.2 millió pengővel 1446.8 millió pengőre apadt. Közel 500 millió pengőt vettek tehát ki a betétesek a fővárosi és vidéki bankokból, illetőleg takarékpénztárakból. Ellenben örvendetes jelenség és a bizalom visszatértét igazolja, hogy a betételvonás megállott, bár egyelőre csak a fővárosban. Sőt a Postatakarékpénztár és a fővárosi bankok betétállománya 1932. novemberében 11 millió pengővel gyarapodott.

Azt olvassuk, hogy hazánk 1932. novemberében 31.7 millió pengő értékű árut vitt ki külföldre és 30.8 millió pengő értékű árut hozott be onnan. 900 ezer pengővel több volt tehát kivitelünk a behozatalnál. Hol van azonban ez a szám attól a 27.6 millió pengőtől, melyet 1931. novemberében ért el kiviteli többletünk értéke?

Az 1932. novemberi adatok szerint egyébként kivitelünk első helyén az állatkivitel szerepel. 5665 darab szarvasmarhát, 9916 sertést, 1464 lovat és 7808 juhot szállítottunk külföldre, összesen 4 és félmillió pengő értékben. Baromfiból 3.3 millió pengő értékűt, árpából 92.630 mázsát 1.4 millió értékben, lóheréből és lucernából 9187 mázsát 1 millió pengő értékben, továbbá zsirt és szalonnát, bőrt, tengerit és dohányt adtunk el a külföldnek.

Azt olvassuk, hogy 1869-től 1930-ig — hatvan év alatt — az ország mai területén élő lakosság 73.3 százalékos szaporodást ért el, ami átlagosan évi 1.2 százaléknak felel meg. Ez a szám azt is jelenti, hogy ma egy és háromnegyedszer annyian vagyunk, mint hatvan évvel ezelőtt voltunk . . .

Azt olvassuk, hogy a csonka országban 1,056,000 ember lakik tanyákon. Ez az óriási szám nemcsak követeli, hanem harsogja, hogy a tanyavilág nagyföntosságu kérdéseit sürgősen meg kell oldani.

Azt olvassuk, hogy a kormány január hó végéig meghosszabbította az ugynevezett transzfermoratóriumot, ami annyit jelent, hogy a külföldi hitelezők követeléseit a belföldi adósok a Magyar Nemzeti Bank pénztárába tartoznak befizetni. Januárban összeül Genfben a Nemzetek Szövetségének pénzügyi bizottsága, mely előtt megjelenik a magyar kormány kiküldöttje is. A tanácskozások eredményétől függ a transzfermoratórium további sorsa.

Azt olvassuk, hogy a közteher Magyarországon jelenlegi területén 1913-ban fejenként 89 pengő, 1927-ben 141 pengő, 1928-ban már 143 pengő volt. Az 1929—1931. években az adók befizetése csökkent, úgy, hogy a fejenkénti közteher 121 pengőre szállott alá. Ezek a számok úgy adódnak, hogy az adóbevételek teljes összegét elosztjuk az ország lélekszámával.

mennydörögni kezd Radó spiker (bemondó) mély hangja: a műsorszámot jelenti be s a vonók meglendülnek, a kürtök riogni kezdenek, a dobok megperdülnek, — a hangverseny megkezdődött.

Harangozásig azután nincs is jelentősebb műsorszám, akkor egy zongoraművész, egy hegedűművész és egy énekesnő szerepel a kis stúdióban. De addig sem áll meg az élet a rádió házában. A próbatermekben szorgalmas próba folyik, az egyikben szalonzenekar készül délutáni műsorára, a másikban Bura Károly cigányai nyitrettyüznak. Az első emeleten egymásnak adják a kilincset vitéz Somogyváry helyettes-igazgató és a lektorok (előadásra beküldött művek bírálója) látogatói, valamennyien kéressel, kérdéssel jönnek. A második emeleten az igazgatói terem várószobájában, egész sereg ember, — művészek, tudósok, írók, színészek — várja, hogy bekerülhessen a kárpitozott ajtó mögé és előadhassa kérelmét, ami csaknem valamennyinél ez:

— Szerepelni szeretnék . . .

Délután 2 óra: darabpróba.

Csak két óra felé csendesedik el a Stúdió épülete. Ilyenkor vannak percek is, amik alatt teljes némaság uralkodik a pirosszönyeges folyosókon. De nem sokáig . . .

Kevéssel két óra után, ismét szállingózni kezdenek a művészek. Csupa ismert tag a Nemzeti Színházból: próbára gyülekeznek. Itt a kedveshangú, mezeivirágmosolygású Somogyi Erzsébet, az udvaron feltűnik Kiss Ferenc ösmagyar arca, s ni csak, most fordul be a kapun a minden rádióhallgató által szeretett Rózsahegyi Kálmán bácsi, az elmaradhatatlan pipával a szájában

Nemsokára kezdődik a próba, elcsendesedik a folyosó, amelyet eddig hangos kedvvel töltött meg a mindíg vídám színészsereg.

Filótás Lili, a női bemondók egyike, már megkezdte a hírek beolvasását. A felolvasószoba vastagon tapétázott ajtója nem engedik be a zajt, ami igen hasznos, mert képzeljük el, mi lenne, ha a vásárcsarnoki árak felsorolása közben azt is hallaná a közönség, hogy Kiszely Gyúri rendező hogyan bókol egy szép énekesnőnek.

Most pattogó, kemény hang szólal meg a földszinten. Ugyancsak kardos menyecske lehet az, aki így beszél, de nini, nem más az, mint Bodán Margit, a csalógányszavu nótáénekesnő.

Szines, tarka, ringó magyar ruhá-

Egy nap a magyar rádió életéből

Kevés hely felé tekintenek az emberek olyan félelemmel vegyes kíváncsisággal, mint a magyar rádió Stúdiója felé. A Stúdió a modern boszorkánykonyha, a technika mindmáig talán legcsodásabb vívmányának, a rádióknak magyarországi műhelye. Innen száll világgá a magyar dal, a magyar muzsika, itt megtalálható mindenki, akinek a hangja, a művésze százezreket gyönyörködtet, itt születik meg a magyar rádió műsora . . .

Nemhiába boszorkánykonyha ez az épület, boszorkányos munka folyik is benne reggeltől késő éjszakáig. Mindennap kemény, gyors és alapos munka s még sem lehet megenni, sem annak, aki csinálja, sem annak, aki figyeli. Hiszen a mai magyarság csaknem valamennyi szellemi értéke megfordul ebben az épületben: kiváló tudósok, művészek, a színjátszás, a hang, a zene legjelesebbjei jönnek s

mennek egész nap. Csak győzze a szem, van itt látnivaló!

Már reggel nyolc órakor kezd népesedni a rádiópalota. A Stúdió emberei szállingóznak be, hogy megkezdjék napi munkájukat, kilenc óra felé pedig már a reggeli műsoron szereplők is gyülekezni kezdenek.

Reggel 9 óra: hangverseny.

Ha a negyedtízkor kezdődő napi rádióműsört például nagy zenekarok nyitják meg, mint az 1. honvédegyaloegrezd, az államrendőrség, vagy a postások zenekara, akkor ötven-hatvan egyenruhás muzsikussal telik meg a Stúdió földszinti folyosója. Nagy a zsi-bongás, de csengő berren s úgyszólván pillanatok alatt kiürül a folyosó. Még egy perc s már az egész zenekar a helyén ül a nagy stúdióban. Minden szem az üvegfülkében helyet-foglaló karmesterre tekint s — most

HETI TEREFE

Másik év — vagy új esztendő?

ban jött a Studióba, a szereplése után, — úgy látszik — valahol még fellép.

— Aggyisten kedvesem! Aggyisten édesem! — mosolyog jobbra-balra s nagynehezen keresztülvágva magát tisztelői tömegén, *Magyary* Imrével, a híres cigányprimással, együtt eltűnik egy szobában, egy kis próbát tartani az esti műsorából.

Bodán Margit énekel.

Fischer bácsi, a gramofonkezelő, bevonul szobájába, mert gramofonhangverseny kezdődik. Ezt mindenki szívesen hallgatja, — legszívesebben maga *Fischer* bácsi.

A gramofonlemezek után *Bodán* Margit hangja csendül fel. A földszinti folyosón izgatottan hallgatja néhány ember, — fiu, leány vegyest. — Ezek *Bodán*-rajongók, eljöttek ide, hogy autogrammot (névalírást) kérjenek kedvencüktől.

Estére operai közvetítés van műsoron s minthogy az utána következő műsorszámot is kávéházból közvetítjük, valóban elcsendesedik a Studió épülete. Csak a spikernő s a rendező bóbiskol a megfigyelőteremben, csak egy-egy altiszt járkal a folyosókon.

Csend van reggelig, mert akkor újra kezdődik a Studió élete...

T. I.

A »Vasárnap« minden számához rádióműsorí ad

Jelentjük igen tisztelt előfizetőinknek, hogy mai számunktól kezdve minden héten lapunkhoz mellékeljük a budapesti rádió műsorát. Ezzel egyrészt olvasóink általános kívánságának teszünk eleget, másrészt újabb bizonyosságot szolgáltatunk áldozatkészségünkről és arról, hogy előfizetőink jobb és tökéletesebb kiszolgálása mindenél előbbrevaló feladat számunkra.

Kérjük olvasótáborunk hűséges tagjait, fogadják szívesen ajándék-mellékletünket és szenteljenek a kitűnő magyar rádióknak olyan szeretetteljes figyelmet, amelyet méltán megérdemel.

A VASÁRNAP szerkesztősége.

Egy új előfizető!

Ezt kéri régl fiaveitől a

VASÁRNAP

— *Hogy várod az új esztendőt?*

— *Ha új, örömmel. Ha csak másik, úgy, mint a hideglelés a következő vacogást, vagy a hasmenős a legközelebbi csikorgást...*

— *No, akkor nem sok jót remélsz tüle...*

— *Attól függ, amitől lóg.*

— *Hogy értöd azt, hogy amitől lóg?*

— *Hát, egy komám, lóg az alma is a fán, mög az adóintó cédula is a szögön... Ha az egyik mögérik, pénz lössz belüle, ha a másiknak itt az ideje, az mög elviszi... Ettől függ, ami lóg...*

Kampós Bódi gunyosan mosolyog, *Rostás Béni* szava ellenben elakad.

A többi meg figyel. Az öreg *Csordás* gazda különösen.

— *Má be is fejeztétök?*

Ferenc Misi vág közbe:

— *Hát a kamat?*

— *Az, fiam, lóg is függ is, — felel rá Csordás gazda. — Lóg a gazdán és függ a belátáson... Mer a kamat akkurátusan olyan, mint a lámpás...*

— *Mint a lámpás? — neszél föl az egész környezet.*

— *Ippeg, mint a lámpás! — rezonéroz tovább Csordás gazda — mer lássátok, a szögény embör lámpása lóg, a gazdagé mög függ. S ha a gazdagé elalszik, mögy a mellette lévő szobába és gyújt másikat, ha a szögényé elpislákol, möhet alunni, hogy a napkeltét várja...*

— *Igy igaz! — hangzik köröskörül.*

Kovács Péter kap a szóhoz:

— *Gömbös igéri, hogy mögin leszálítják a kamatot...*

— *No, akkor talán boldogabb esztendő következik, — véli Gábor János.*

— *Ránk is férne! — mondják többen.*

Öreg Csordás Márton is megszólal:

— *Valamit látok készülöben, fiaim, valami javulás félét. Jószándéku, igaz magyar embörnek mutatkozik a miniszterelnök ur. Őszintén mögmondja, ami a szivén fekszik. Talán sikerül is ebben a rettentő bizalmatlan világban a törekvése.*

— *Nem rajtunk mulik, ha nem, — vág közbe Rostás Béni. — A kartelben lögyön belátás, mög a tökében...*

— *Igazad van, fiam, — fordul feléje Csordás gazda — így kéne lönni. De a belátás is mindig két zsebtül függ ám. Attul, amellikbül mögy a pénz és attul, amellikbe mögy. Az egyik a gazdái, a másik a kartelé.*

Ha a gazda zsebet úgy védik, mint a veszekedő örökösök a házukat, akkor a kartel belátása olyan természetös és egyszerű, mint a perköltség, ami a végin megeszi az egész örökséget...

— *Hát akkor igyunk egyget!*

— *Ugy van, Béni! Ne akargyon az egyik fiut, a másik mög leányt, mint az egyszerű fiatal házások, mert a kartel, a jószágos tündér, végül is nem tudja, möllikünknek lögyön igaza és egyszerre születik leány is, fiu is, mint a mesében...*

— *Innye, az öregannya rittyentőjét! — rikkant közbe Kampós Bódi.*

— *Sok vóna a jóbul!...*

— *Sok bizon, öcsém. És félök, hogy igy ne lögyön. Mer mink most különkülön annyi okosat és jót kívánunk, hogy attul bolondul mög az új esztendő, ahelyött, hogy egy táborba verödnénk és nyugodtan néznénk szömbbe azzal, ami gyün, hogy úgy gyüjjön, ahogy mi várjuk...*

— *Ne mint a kartel! — toldja Kampós Bódi.*

— *Igazság lakozzék a szavadban! Ha minden gazdabukszát minden gazdakéz öriz, majd elkövetközik a kartel belátása is, ahogy Rostás Béni öhajtja. Mer ennek is el köll követközni, mint egyik évnek a másik után, amihöz sok szöröncsét adjon az Isten!*

JÁNOS GAZDA.

ALFA SEPARATOR RT.

BUDAPEST, I., CSURGÓ-UT 15/A

TELEFON 58-8-23, 58-8-24

VÁROSIRODA: IX., RÁDAY-UTCA 14

TELEFON 86-1-21

FÖLÖZŐGÉPEK

Takarmányfüllesztők

VAJ- ÉS SAJTYGÁRTÁSI
GÉPEK ÉS ESZKÖZÖK

Teljes berendezések
KANNÁK, MINDEN-
NEMÜ BÁDOGÁRU

Igen kedvező fizetési feltételek

Kérjen díjtalan prospektust

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Etessük havas időben a hasznos madarakat!

(Képekkel.) A gyümölcsstermelés szempontjából leghasznosabb madaraink, a rovarirtó cinegék, a csuszkák és fakuszók télen is hivek maradnak hozzánk és télen nem vonulnak melegebb tájakra, mint a fülemile és poszáta-félék, a fakérgék, kerítések repedéseit és kielégíthetetlen étvággyal, lan-kadatlan buzgósággal szedik ki a téli-
oda húzódott férgeket, petéiket, bábjaikat, szőlőink és gyümölcsöseink veszedelmes kártevőit.

Mikor azonban hó és jég takarja a szabad természetet, akkor nem érik el a rovar-eleségüket s így bizony rövid időn belül éhen vesznek, ha nem gondoskodunk idejében róluk.

Mivel etessük őket?

Csörgey Titusz, legkiválóbb ornithologusunk (madártudós) szerint elsősorban a *cinegék*re kell gondolnunk. Ezek legjobban szeretik a napraforgómagot, tökmagot, kendermagot és a faggyut. A *pintyeknek*, *sármányoknak* és a télen szintén magvakon tengődő *bubos pacsirtáknak* maghulladékot, gabonaaljat, kölest, vadrepcét és — ha módunkban van — kendermagot adjunk. A *fekete rigóknak* deszkára rakott főtt ételmaradék, sült alma, apróra vágalt faggyu a legkedvesebb téli eleségük.

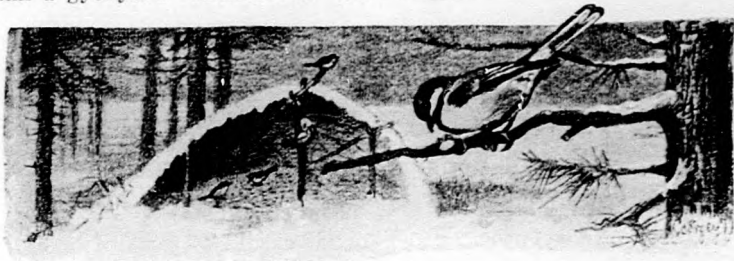
De *kenyérmorszával ne etessük a madarakat*, mert ez nyirkos időben megsavanyodva halálos bélhurutot okozhat.

Az élelmül nyújtott anyagokat természetesen úgy kell elhelyeznünk, hogy azokhoz a madarak a legmagasabb hó és legerősebb hóviharban is hozzáférhessenek. Semmi értelme nincs például egy szabadon álló deszkának, mert ezt, illetőleg a rajta levő eleséget befedi a hó, lesöpri a hóvihar. Mikor pedig nincs hó, akkor úgy sincs szükség etetésre.

Kipróbált téli etetőkészülék az úgynevezett *galambduc-etető*. Ez egy ma-

gas lábon álló asztal, melyet ernyőszerűen véd felülről egy kupalaku deszkatető, oldalról pedig a tetőről le-huzódó, az asztal peremétől körös-körül jó arasznyi távolságban körül-futó üvegkeret. Így az asztal tétől és szél-től védve van; alulról az üveg és az asztal közötti nyíláson beröppenő cinegék reátalálnak az asztallapra hin-tett madáreleségre.

Képeink egyike a *szobaablak külső felére felszerelhető*, a másik *fák, vagy karók közé* kifeszíthető *madáretetőt* mutat be. Itt is üveg az oldal és alul van a nyílás, melyen az apró cinegék besurranhatnak. Ezeknek alkalmazá-sával a fűtött szobából gyönyörköd-hetünk a gyönyörű színeződésű kis

Szencinege az etetőeresznél.

Korai burgonya termesztése

Mint egy előbbi alkalommal is je-leztük, az élelmesebb gazdáknak arra kell törekedni, hogy terményeikkel akkor jelenhessenek meg a piacon, mi-kor azok még ujdonságszámba men-nek. Az ilyen „primőr”-ökért a vagy-onosabb közönség tiszter akkora árat is megad s így a gazda jövedelme sok-kal nagyobb, mint amekkora lenne tömegáru eladásából.

A burgonya korai termelésének több módja van. Ezen alkalommal *dr. L'Eplattineier* Imre, a kiváló ker-tészeti szakférfiu módszerét ismertet-jük, mely aránylag egyszerű eljárás és mégis célravezető:

Február hó második felében kivá-lasztjuk a közepes nagyságú, teljesen ép burgonyákat és lapos kosarakba vagy ládába rakjuk, azonban csak három, legfeljebb négy sorban. A lá-dákat ezután állandó 10—12° C. hő-mérsékletű, elég világos helyiségbe állítjuk. A burgonya csirázni kezd. Nem helyes sötét helyen tartani a gumókat, mert akkor gyorsan csiráz-nak ugyan, de a csirák halványak, vé-konyak lesznek s kiültetéskor könnyen letöredeznek; ezzel szemben a világos helyen nőtt csirák zöldek, vas-tagok, erősek.

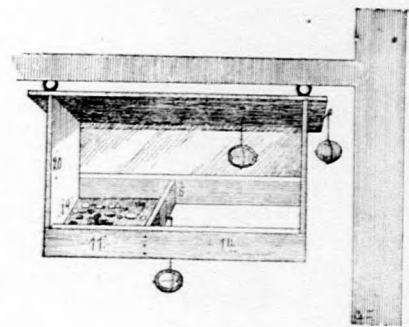
Március első napjaiban, mikor a föld fagyja felengedett és a talaj melegedni kezd, a földet érett trágyával

apróságok bájos mozdulataiban.

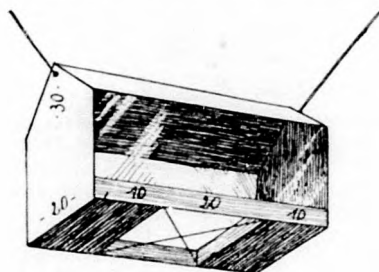
De azokra a madarakra is kell gon-dolnunk, amelyek, mint a pintyek, sár-mányok, bubospacsirták, feketerigók, nem mernek, vagy nem tudnak a zárt készülékekbe beszállani. Ezek szá-mára ágakból, rózsból, szalmából ké-szítsünk egyik oldalról nyitott sátrat, melynek tisztára söpört földjére, vagy deszkapadlójára hintjük a madár-eleséget. Ezt is lehetőleg lakásunk kö-zelében állítsuk fel, hogy — ha hó esett volna — mielőbb kiséperhessük. Ilyen sátorszerű *etetőereszt* is be-mutatunk képen.

Az etetőkre cégrékkel hívjuk fel a madarak figyelmét. Fonálra fűzött tökmagot, kettészelt diót, vagy fagy-gyudarabkákat akasztunk fel az etető bejárójához, mely messziről oda csalo-gatja a védelmünkre szoruló kis mada-rakat.

megtrágyázzuk s azután zsinór mel-lett, 60 cm. távolságra 15—20 cm. mély árkocskákat húzunk. Ezután a kicsirázott burgonyát ládástul kivisz-szük a bevetendő területre s itt nagy óvatossággal egyenkint kivesszük a csirázó burgonyagumókat, vigyázva, hogy a csirák le ne törjenek. Ha ugyanis a csirák letörnek, akkor már nem lesz korai termés, tehát eddigi munkánk kárba veszett. Csakis ama burgonyákat vessük el, amelyek zö-mők, erős csirájuk. Ezután a gumót csiráikkal fölfelé egyenkint 60 cm. tá-volságra az árokba rakjuk és a földet föléje bakhátszerűen felhuzzuk, úgy, hogy a csirák ne látszassanak ki. Fe-dés után a sorokat 40 cm. szélességben

Szoba-ablak külső felére felfüggesztett madáretető.

Fák közé kifeszíthető madáretető.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Munkavállaló és földbérlo szövetkezetek

Szabados Mihály dr., a munkásszövetkezetek központi titkára, a Szövetkezeti Szemle legutóbbi számába cikket irt *Erőtéljes munkásszövetkezeti mozgalmat!* címmel. Cikéből az alábbi részleteket közöljük:

Szövetkezeti mozgalmunknak a magyar szövetkezés friss hajtását, a munkásszövetkezeti mozgalmat minden erejével támogatni kell és sürgős megoldásra vinni a magyar munkásnép lét vagy nemlétének legsúlyosabb kérdését. Valamennyi társadalmi osztályunk között mezőgazdasági és földmunkásnépünk van a legválságosabb helyzetben, mivel nincs semmi gazdasági tartalékalapja, amivel kivárthatná a válságos idők elmulását.

Önsegélyre alapozott, de államilag és társadalmilag, anyagilag és erkölcsileg hathatósan támogatott munkásszövetkezeti mozgalmat akarunk, amely három milliányi munkásnépünk elantas gazdasági és társadalmi helyzetéből kiemeli, a többi társadalmi osztályokkal egy vonalra hozza, hogy *nemcsak kötelezettségekben, de jogai-ban is egyenlő társadalmi osztályá váljék a többi társadalmi osztályokkal.*

A magyar munkásszövetkezeti mozgalmunk két ága van: a *kubikos munkások munkavállaló szövetkezeti mozgalma és a mezőgazdasági és kubikos munkások munkás-földbérlo szövetkezeti mozgalma.*

Munkásszövetkezeti mozgalmunknak fentebb említett két ága közül hazánkban eddig még csak a *kubikos munkavállaló szövetkezeti mozgalma ismeretes*, amely az elmúlt tíz évben kifejtett eredménydus munkája nyomán fennen hirdeti a magyar munkásszövetkezeti mozgalom életrevalóságát és nagyrahitottségét. Munkavállaló szövetkezeti mozgalmunk az óriási akadályok ellenére munkásnépünk megértését és ragaszkodását nyújtta ki. A munkásszövetkezetek rendelkezésére bocsátott forgótöke azonban a munkavállaló szövetkezeti mozgalom nagyrahitottségéhez képest csekély volt, mindenképpen kívánatos és szükséges tehát, hogy a jövőben bőkezűbben karolja fel a kormány a munkásnépünk szövetkezés útján való megélhetését.

A munkásszövetkezeti mozgalomnak másik, nálunk még ismeretlen, de munkásnépünk által állandóan kért ága a *munkásföldbérlo szövetkezeti mozgalom* ugyancsak a legnagyobb létjogosultsággal bír, mert milliányi nincstelen mezőgazdasági és földmunkásnépünk van hivatva az or-

szágunkban bőségesen rendelkezésre álló termőföld bérbévetelével, belterjesebb megművelésével, munkához, kenyérhez, megélhetéshez, boldoguláshoz juttatni s munkásnépünk körében megnyugvást kelteni.

A szövetkezeti szeszfőzdek döntést várnak a borpárlat kérdésében.

A *Fructus szövetkezeti központ* idei közgyűlése és a *szövetkezeti szeszfőzdek* kongresszusa január hó első napjaiban lesz. A szövetkezeti szeszfőzdek érdeklődésének előterében változatlanul a *borpárlat-kérdés* rendezése áll. Az eddigi rendelkezések szerint a kormány részéről az az elhatározás, hogy a termelő borpárlat mennyisége fele legyen annak a mennyiségnek, amely fogyasztási szesz címén kerül forgalomba. A szeszfőzdek állandóan sürgetik ennek a mennyiségnek a megállapítását, hogy megindulhasson a borpárlat termelése. A szeszfőzdek termelési tevékenysége a nyomott árak miatt erős visszaesést mutat és a múlt esztendő eredményeivel összehasonlítva, *annak alig ötven százalékát teszi ki.*

A „Futura“ letöri az árverési hiénákat. Közismert tény, hogy a vidéki árveréseken az árverési hiénák potom áron vásárolják össze a *bajbajutott gazda elárverezésre kerülő termékeit, azzal az indoklással, hogy ezeknek a cikkeknek amugy sincs áruk.* A pénzügyminisztérium most megbízta a Futurát, hogy vegyen részt a vidéki adóárveréseken, amelyeken a mezőgazdasággal kapcsolatos tárgyak és anyagok is dobra kerülnek és *közbelépésével biztosítson méltányosabb árakat.*

Negyven községben folyik a tejszövetkezetek megszervezése. Mint ismeretes, — az eddigi rendelkezések szerint — március hó elsejétől kezdődőleg Budapestre csak tejszövetkezetek szállíthatnak tejet. A tejszövetkezetek szervezésével a földművelésügyi miniszter az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központot* bízta meg. Egyelőre az 500 liternél több termelői igazolvánnyal bíró községek *szövetkezeti szervezése indult meg.* Azok a tejszövetkezetek, amelyek kisebb városi tejüzemet állítanak föl, a termelők által a szövetkezetbe beszállított és ott higiénikusan kezelt tejet az eddigi termelői igazolványosok után hozhatják forgalomba Budapesten. A szövetkezetet a tejet megrendelésre házhoz szállítóknak zárt kannában szolgáltatja ki a tejet és ezt az eddigi termelői igazolvánnyal ellátottak nyitott edényből árusíthatják. *A szövetkezetek szervezése körülbelül 35—40 községre terjed ki.* Azokat az östermeleket, akik igazolványukkal olyan községből szállították Budapestre a tejet, amely községben törvényesen megalakult tejszövetkezet működik, a tejszövetkezetekbe történő szállításra kötelezik és ezeknek a tejszövetkezeteknek budapesti törzskeretét a hozzájuk csatlakozó eddigi igazolványosok tejmenységével felemlik.

10 cm. vastag trágyaréteggel takarjuk be, ami védi a csírázó burgonyát a késői fagyoktól. Ettől kezdve burgonyaföldünket nap-nap után járjuk be s ha azt látjuk, hogy itt vagy ott egy csíra kibúj, azt a földnek két oldalról való felhuzásával betakarjuk. Ezt mindaddig folytatjuk, míg a fagyveszelem el nem mulik. Az ilyen, állandóan föld alatt levő csírák, illetve hajtások azért jól meggyökeresednek s ha a fagyvesztély elmúltával a szabad levegőre engedjük őket, erőteljes növényekké lesznek s már május végén vagy június elején bőséges termést hoznak.

Apró jó tanácsok

A csikó választott korában, azaz a születését követő első télen kapjon 2—3 kg. abrakot és mellette szénából és tavaszi szalmából jóllakásig. A következő év telén abrakadagja 2 kg. legyen, ehhez járuljon 4—5 kg. széna, 2 kg. takarmányszalma és 2—5 kg. répa. A harmadik télen már elég 1 kg. abrak, ha mellette még 5—6 kg. széna, 3 kg. szalma és 2—5 kg. répa jut a csikónak. Az abrak állhat a következő takarmányokból: zab, árpa, tengeri, lóbab, borsó, szójadara, buzakorpa, rozskorpa, lenmag, szeszám, földidő, napragópozása, malátaesira, szárított répaszelet. A hüvelyesek és a tengeri zuzva, az olajpogácsák örövele etetendők. Az abrakkeverékbe — az alapos megrágás és benyálazás biztosítására — célszerű szecsakát keverni. Az abraknak 1—1 kg. jához adjunk 2—2 deka szénasavas meszet, hogy a csikók *mészszükséglete* is fedezve legyen. A szénafélék közül legmegfelelőbbnek találták a rétiszenát, lóhere, lucerna, baltacím-, bílkőny- és bihorhereszenát. A szalmafélék közül pedig a zabszalma és az árpaszalma a legjobb csikótakarmányok.

A burgonya gyűrűs betegsége onnan vette nevét, hogy az átmetszett gumó metszlapján a héjjal majdnem párhuzamosan eleinte sárga, majd barnás gyűrűt alkotnak a beteg szövetek. Ha az ilyen fertőzött gumó kihajt, az élettelen szár és lomb a nyár közepén már elszárad és így nem terem. Előidéző ok egy bacillus (*Bacillus solanaclarum*). Ellene ugy lehet védekezni, ha 1. ültetésre csak egészséges gumókat használunk; 2. a korán száradó töveket kihuzzuk és elégetjük; 3. burgonyát frissen istállótrágyázott földbe nem vetünk, mert az előmozdítja a baktérium terjedését.

A lucerna- és lóheremagot az állami vetőmagvizsgálóállomások csak akkor látják el ólomzárakkal, ha a belőlük vett minta vagy arankamentesnek, vagy pedig mérsékelt arankatartalmúnak (100 gr 1 db. nagyarankamagnál többet nem tartalmazó) bizonyul. Az ólomzárólt zsákok az előbbi esetben *fehér*, az utóbbi esetben pedig *piros* bárcával látatnak el. Ha bizonyos ólomzárólt zsákon *zöldszétű* bárcát látunk, akkor az délurópai lucernamag. Ez kisebb értékű, mint a magyar lucernamag, mert a délurópai lucerna könnyebben kif. Ezért ezt csak a legnagyobb szükség esetén használjuk vetőmagul.

Amerika egyelőre nem enged be külföldi bort

Az amerikai kongresszus (képviselőház) pénzügyi bizottsága többheti tanácskozás után megszavazta a *sör-törvényt*, mely 2.5 százalékos sör előállítását teszi lehetővé. A söradót hordónként 5 dollárban állapították meg. A törvényjavaslat kizárólag a belföldi sör előállításával és forgalombahozatalával foglalkozik és a *sörbevittelt nem engedi meg*. A borkérdéssel a bizottság külön foglalkozik és a tervezet szerint 12 százalékos bor forgalombahozatalát fogja javasolni, egyelőre azonban csak a belföldi bor forgalmát akarják engedélyezni.

Az amerikai borkivitel ilyenformán a közeljövőben alig remélhető.

Havi 8⁰/₀-os kamatot szedett: hat hónapot kapott

A budapesti ügyészség több fővárosi tisztviselő feljelentésére vádat emelt Grünwald Kálmán színházi alkalmazott ellen, amiért a részükre folyósított kölcsönök fejében havi nyolc százalékos kamatot kötött ki és az „uzsora előnyét” váltó alakjába rejtette oly módon, hogy a kamattal felszaporodott összegről vett váltót. Az egyik tisztviselő, Szanyi Ödön 1928. évből származó 1400 pengős tartozása így két év alatt 4500 pengőre duzzadt, s legutóbb 1930 novemberében 2989 pengős váltót adott, amelyért Zsigmond Gyula dr. országgyűlési képviselő személyében kezest is állított s a váltó perlése folytán a képviselő fizetését is letiltották.

Grünwald Kálmán azzal védekezett, hogy neki magának soha nem volt pénze, azt „spóregyletektől” kérte kölcsön, kamatokról közte és a kölcsönök felvevői között sohasem volt szó, hanem a kölcsönvevők minden egyes váltó kiállításával alkalmával önként, felszólítás nélkül csaptak hozzá a kölcsön összegéhez egy-egy kisebb összeget, amit ő közvetítési díjnak és borralalónak tekintett. Kamatként csak annyit számított fel, amennyit ő maga is fizetett a spóregyleteknél, amelyek a pénzt a kölcsönüzletekhez szolgáltatták.

A bíróság a vádlottat az enyhítő körülmények figyelembevételével hat hónapi fogházra ítélte.

Terjesszük ismerőseink és barátaink között a mindenről beszámoló

„Vasárnap”-ot!

GAZDATUDÓSÍTÓ

Módosították a vámörlésre vonatkozó kormányrendeletet

A kormányrendelet adott ki, mely szerint nem saját kereskedelmi örlésnek, hanem *vámörlésnek minősül az örlés abban az esetben, ha a malom a vámörlésre jogosult gabonáját örlés (cserélés) végett nem gépkocsin, hanem más szállító eszközön (pl. lófogatú kocsin) szállítja az örlőtől a malomba, vagy ilyen módon — gépkocsi igénybevétel nélkül — szállítja vissza az örlőtől.*

Cukorrépatermelők a cukorgyárak ellen

A Magyar Cukorrépatermelők Országos Szövetsége december hó 20-án országos értekezletet tartott. A felszólalók általánosságban azt kifogásolták, hogy a cukorgyárak a *cukorrépatért nem adották meg azt az ellenértéket*, ami a mai kis mennyiségű cukortermelés és a belső fogyasztás mai értéke, valamint a magas vámvédelem mellett a termelőket megilletné. Amennyiben az 1933. évi termésű cukorrépa termelési feltételei tekintetében meginduló tárgyalások alkalmával a cukorgyári érdekeltség ugyanolyan alapon helyezkednék, mint a múlt évben, a szövetség összességének teljes egységével fellép megfelelő eredmények elérésére. Többen szótartottak, hogy a cukorgyárak, élve a behozatali tilalom által teremtett helyzettel, a *száritott répaszeletet talmagás áron hozzák forgalomba*.

A kedvezményes fűmagvak újabb ára.

A földművelésügyi miniszter december hó 19-én kiadott rendeletével a *közös és közlegelők gyepesítésére szolgáló fűmagvak kedvezményes árát* a következőképpen állapította meg:

Angol perje métermázsánként 45 pengő, csomós ebr 60, fehér here 135, francia perje 165, hámozott baltacim 55, hámo-

zatlan 30, komlós lucerna 105, kores vagy svéd here 120, közönséges lucerna 100, nyulszapuka 120, olasz perje 45, réti cseskesz 75, réti komócsin 75, réti ecsetpázsit 165, réti perje 155, szarvaskerep 125, tarackos tippán 105, vörös cseskesz 180, vörös here 80 pengő mázsánként.

Próbajelöléseket végeztet a földművelésügyi miniszter a sertésvész ellen.

A földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy a sertésvész ellen fertőzött községek olyan udvaraiban, ahol az ojtás előfeltételei fennállanak, *sertésvész ellen próbajelöléseket fog végeztetni*. Az oltások előmozdítására eddig 17 vármege 158.000 pengőt szavazott meg az ebadóalapból.

Egyes vidékeken zabkenyeret fogyaszt a lakosság

Mint hírlik, az ország egyes részeiben, különösen Szolnokmegyében a lakosság *zabkenyeret fogyaszt*. A természetes dolog az volna, ha a lakosság a rozskenyérfogyasztásra térne át, miután a rozs ára hivatalosan olcsóbb a zabénál. Az eltérés azonban csak látszólagos, a zab hivatalos jegyzése ugyanis 8 pengő felett mozog, míg a rozs 5.50 pengő körül áron kapható. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a rozs jegyzéséhez még a boletta árát is hozzá kell számítani és ez magyarázza meg azt, hogy a *zabkenyer egy részeken ismét divatba jött*.

Szatmármegyében nagy sikere van a cserekereskedésnek

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület az állatbőrök értékesítése érdekében megállapodott iparosokkal, hogy állatbőrökkel iparcikkeket cserélnek ki. *Marhabőrért* teljesen kész új *lőszerszámot*, *borjubőrért* egy pár cipőhöz való készbőrt, *lőbőrért* egy pár férfi eszimat, *két birkabőrért* báránybéléses sapkát, *husz birkabőrért* bélelt borkabátot adnak az iparosok a gazdáknak. A cserekereskedésnek nagy sikere van.

Ez nem farsangi felvonulás, hanem egy áruház reklámja.

Egy nagy amerikai áruház rendezte Newyorkban ezt a tarka-barka menetet, melyben hatalmas, héliumgázzal töltött, gummiból készült állatfigurákat és babákat hordoztak körül.

XI. Pius pápa karácsonyi szózata

XI. Pius pápa december hó 24-én déli karácsonyi szózatot intézett az egész katolikus világhoz. Beszédét a vatikáni rádióállomás is közvetítette. A pápa beszéde elején köszönetet mondott a világ minden részéből hozzárkezdett jókívánatokért és az ég áldását kérte az egész emberiségre. Ezután fájdalommal emlékezett meg arról az üldöztetőről, amelyet a keresztények Spanyolországban, Mexikóban és Oroszországban szenvednek, majd áttért a világ bajaira és az általános válságra, mely a legnagyobb, melyet a világtörténelem valaha feljegyzett.

— Még egy üzenetem van az egész emberiség számára — folytatta szózatát. — A földi fáradalom között élő embernek szükség van arra, hogy néha az Isten képmására teremtett lelkével is foglalkozzék. Az elkövetkezendő 1933. esztendő tizenkilencedik centenáriuma annak, hogy az Úr fia a mi Urunk Jézus Krisztus vérért ontotta a bűnös emberiségért. Tizenkilenc évszázad óta szent év volt ez az esztendő és talán éppen ez az esztendő lesz az, amely meghozza a világnak az igazi békét, a mi Urunk Jézus Krisztus békéjét.

Az elkövetkezendő szent évről beszélt ezután, amely 1933 április 2-án, virágvasárnap kezdődik és 1934 április 2-án, húsvét másodnapján ér véget.

— Adja az Isten. — fejezte be beszédét, — hogy béke, testvériség és megelégedettség esztendeje következzen a vége felé járó 1932. év után. Ne legyen szó az új esztendőben háborus kártételről és jóvátételről, követelésről és fizetési kötelezettségről, törlesztésről és elégedetlenségről; legyen ez az esztendő kizárólag a testvéri megértés és megegyezés esztendeje. A munkanélküliség helyett megfelelő és kielégítő munkát kérek a becsületesen dolgozó emberek számára.

A Kormányzó Ur bátorsági érdem tűzött fel egy fővárosi rendőr mellére. Horthy Miklós Kormányzó Ur az elmúlt héten külön kihallgatáson fogadta Németh János budapesti rendőrőrmestert, aki szeptember hó 10-én a Szent László-uton 100 főnyi, vörös zászló alatt haladó kommunista tömeget oszlatott szét bátor magatartásával. A rendőrőrmester megállásra szólította fel a város belseje felé haladó tüntetőket, akik ekkor megtámadták és leteperték a földre. A rendőr kardjához nyulni sem volt képes, csak revolveréből tudott leadni egy lövést: *előtt egy pékségdet.* A tömeg ütlelni kezdte, mire a földre szorított rendőr két riasztólövést adott le a levegőbe. A tüntetők erre megijedtek és mire segítség érkezett, a tüntetők szétoszlottak. A Kormányzó Ur buzdító szavak kísé-

tében tüzte a bátor rendőrőrmester mellére a piros-fehér-zöld szalaggal ékesített bátorsági érdem, amelyet azok kapnak, akik személyes bátorsággal véghezvitt tetteikkel különlegesen rászolgálnak a kitüntetésre.

Egy szép lány nagy szerencséje. Nem mindennapos szerencse ért egy fiatal cseh manikűrösöt: egy indiai maharadsa (fejedelem) veszi el feleségül. Vlasta Laeh csinos fiatal manikűrös lány a Victoria nevű olasz motoros luxushajón dolgozik. A hajó néhány hónappal ezelőtt Génüából Bombaybe (Indiába) ment. A luxusstályn utazott Mohamed Khan, Boawalpur fiatal maharadsája. A maharadsa a hajó manikűrös szalonjában megismerkedett a lánnyal, udvarolni kezdett neki és még az utazás során 12 kar- és bókaperect ajándékozott neki. Végül megkérte a kezét. A manikűrös lány viszatért Olaszországba, most Triestben van, de ujév után odaérkezik a maharadsa két kiküldöttje, akik elviszik Indiába. Boawalpurban a mohamedán szertartás szerint fognak egybekelni.

Egy perces harangszó adója: 80 fillér. Almendrajelo spanyol város a templomi harangozásért percenként 2 pezeta (körülbelül 80 fillér) városi adót rótt ki, kivéve az elemi csapások, vagy tűz esetén megkondított harangszót. A templom gondnokságának minden harangozást idejekorán előre be kell jelenteni, hogy a városi harangozási felügyelő ellenőrizhesse a harangozás időtartamát.

Bélfekciónál „Igmándi“ gyorsan segít. Mert pár óra alatt gyomrot-belet tisztít.

Az orosz szovjet élelmiszert kénytelen vásárolni Lettországbán. A szovjetkormány Litvániában és Észtországban jelentékeny mennyiségű sertéshúst vásárolt. Megkezdtek a tárgyalásokat tojás és vágósertés vásárlására is. Ime, hova vezet a kommunista gazdálkodás. Európa területileg és mezőgazdaságilag legnagyobb országa nem tudja élelmezni magát.

Egy koldus, aki megett az aranypénzt. Egy indiai, Kalkutta melletti községben, egy koldus kenyeret kért egy gazdag aranyműves házában. Mialatt a koldus evett, a ház népe néhány pillanatra magára hagya és ezalatt több, a szobában lévő kisebb aranyékszer és aranypénz eltűnt. Miután eredménytelenül motozták meg a koldust, a rendőrség egy kórház Röntgen-laboratóriumában vizsgálta meg, ahol gyomrában találták meg az elvesztett drágaságokat.

Elhizott egyéneknek a természetes „Ferenc József“ keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a **Ferenc József viz** a máj és a végbél felé irányuló vértódulásoknál, valamint aranyérvél és prosztatatajoknál is áldásos hatást fejt ki. A **Ferenc József keserűviz** gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Hatan, köztük 4 gyermek, égett meg a lángralobbant karácsonyfától

Az oláh **Popesti** községben borzalmas szerencsétlenség történt karácsony estéjén **Popa Petre** gazda házában. A karácsonyfagyertyák lángjától a papirdiszek lángra lobbantak, mire **Popa** a mennyezeten függő petróleumlámpát le akarta venni, nehogy felrobbanjon, de kiejtette kezéből. A petróleum meggyulladt és *pillanatok alatt lángokban állott az egész szoba.* **Popa** és felesége, valamint a cselédlány súlyos égési sebek árán kimenekültek az égő szobából, de mindnyájan eszméletüket veszítették, *mialatt a négy gyermek szénné égett.* A sebesülteket kórházba szállították, ahol **Popa** és a cselédlány néhány órával később kisz szenvedett, **Popa** feleségének életbenmaradásához pedig nincs remény.

Autóséta — egyetlen fillér nélkül.

Mezei Tivadar 34 éves borbélymester Szegedről feljött Budapestre. Pénzét elmulasztta, majd amikor egy fillérje sem volt, a Széll Kálmán-téren beült egy taxiba és *autósétára indult a városba.* Az autóséta a főkapitányságon végződött. A taxisoffor ugyanis ide hozta be a potyautast. Ekkor már 12 pengő 50 fillért mutatott a taxamérő. A rendőrségen a borbélymester azzal védekezett, hogy *valamelyik ismerőst akarta felkeresni, hogy pénzt kérjen tőle kölcsön.* Közben megállapították róla, hogy nincs állása és nemrégén szabadult az elmeorvóintézetből. A toloncházba szállították.

Tudós, aki lemerészkedett a tüzhányó belsejébe. Páratlan vakmerő kísérletet hajtott végre **Kyrner** professzor, egy ismert olasz vulkanológus (tudós, aki a tüzhányók jelenségeit tanulmányozza). **Kyrner** professzor Délolaszországban, a hasonló nevű szigeten levő **Stromboli**-vulkán kráterében haitotta végre merész kísérletét. Tüzálló asbesztruhába öltözve, több száz méter mélységbe ereszkedett le, *egészen addig, amíg elérte az izzó lavatömeget.* Eléghetetlen kötélen engedték le a kráter torkába, ahol a professzor mérőeszközeinek megállapítása szerint *110 fok melea volt.* **Kyrner** természetesen lélegzőkészülékkel is vitt magával, mert különben nem jutott volna levegőhöz. A kísérlet több mint egy óra hosszat tartott és hírek szerint új megállapításokat eredményezett.

Két és félévi börtönre ítélték egy sikasztó dombóvári bankigazgatót. A szekszárdi törvényszék háromnapos tárgyalás után, az elmúlt héten hirdette ítéletét a **Dombóvári Közgazdasági Banknál** elkövetett nagyszabású sikkasztás ügyében, amelynek fővádlottja **Gold Jákó** vezérigazgató volt. **Gold Jákó** a tárgyalás során kihallgatott szakértők szerint *187 000 pengőt sikkasztott el.* **Gold Jákót**, mint tettest, a törvényszék két és félévi börtönre és öt évi hívtalvesztésre ítélte.

Ujévre

Adjon Isten a magyaroknak
Tartós boldogságot,
Vidám ujév várjon reá,
Aminőt rég látott . . .

Öreg, ifju, gyerek, asszony
Vig munkához lásson,
Gyapodás virágcsokra
Viruljon a házon . . .

Volt már bajunk elegendő,
Szinte sok is volt már,
Aki igaz magyar lélek,
Az újévtől jót vár . . .

A bor, buza és békesség
Legyen igaz végre,
A gazda is megérdemli,
Hogy akadjon — pénze . . .

Necsak az legyen a préda,
Ami neki terem,
Hanem amit ő vásárol,
Az is olcsó legyen!

Nem lesz akkor a bubánat
Lelkünk takarója,
Gond görnyesztő országutját
Senki itt nem rója . . .

Szegény tépett magyar hazánk
Nagy, egész lesz újra,
Összeköti a boldogság,
A szent magyar munka!

MÉZES JÁNOS.

Tegnap megláttam valakit

Tegnap már szürke eső álmos cseppje
Verdeste szobám ablakit.
Sötét szemembe könnyek törtek,
Mikor megláttam valakit.

Áldott légy, amért arra jöttél éppen,
Áldott légy, mert megláttalak,
Utad tán nem erre vezetett,
De Te eljöttél . . . S vártalak . . .

Irta: VARGA PÉTER (Vezseny.)

A „Rádiós Gazdasági Előadások“
című füzet e héten — rajtunk kívül-
álló okok miatt — elmarad. Jövő
héten azonban ismét küldjük.

Hibaigazítás. Lapunk mult heti
számában cikket közöltünk: *Meg kell
menteni a „proletárföldek“ hajó-
törőit* címmel. A cikkbe értelem-
zavaró sajtóhiba csuszott. A helyes
szöveg így hangzik: „Van olyan föld
is, mely 1500 pengőbe kerül, holott
ugyanolyan, vagy még jobbat lehet
ma 5—600 pengőért közvetlen a köz-
ség alatt kapni.“

29.000 pengős adófizetésre ítélték el
egy szacharinesempészessel vádolt asz-
szonyt. A budapesti büntetőtörvényszék
az elmúlt héten Hoffmann Walternét, aki-
nél a keleti pályaudvaron tizennégy kilo-
gramm szacharint találtak, kétszáz pengő
pénzbüntetésre és 29.568 pengő adó meg-
fizetésére ítélte el.

A Kormányzó Ur 131 elítéltnak
amnesztiát adott. A Kormányzó Ur
a karácsonyi ünnepek alkalmából 131
elítéltet részesített kegyelemben. Na-
gyobbszámu elítéltnak szabadságvesz-
tésbüntetésük hátralévő részét en-
gedte el az államfő, a többiekkel szem-
ben a kegyelem kisebb tartamu sza-
badságvesztésbüntetésük teljes elen-
gedésében, majd akként nyilvánult
meg, hogy fogház-, illetve elzárás-
büntetésüket pénzbüntetésre változ-
tatta át.

Aki keresett az elfogyasztott ebédén.
W. H. Hewett glasgowi (Angolország)
kereskedő az egyik vendéglőben osztrigát
(ehető kagylót) rendelt. Amikor a kagyló
felbontásához fogott, egyetlen kagylóban
négy drágagyöngyöt talált, ami szakértők
szerint páratlanul ritka lehet. Az ebéd
ilyenformán nemcsak pénzebe nem került
a kereskedőnek, hanem tekintélyes sum-
mához is juttatta őt.

Leugrott a Csillagbörtön harma-
dik emeletéről egy rab. Egy hónap-
ja történt, hogy a Szentes határában
levő nagymágócsi tanyán Fábián
Sándor gazda csákánnyal fejbeverte
feleségét, két gyermekét, majd borot-
vával átvágta saját nyakát. Az egyik
gyerek meghalt, az anyát és a kis-
fiút még mindig ápolják, Fábián
Sándort pedig beszállították a sze-
gedi Csillagbörtönbe. Fábián kará-
csony másodnapján reggel nyolc óra
után, amikor a rabokat az örök a
miséről visszavezették cellájukba, a
harmadik emeleti folyosó korlátján
keresztülvetette magát és véresen,
összezuzott tagokkal holtan terült el
a börtön udvarán.

Ki örülne, ha ilyen karácsonyi ajándékot
kapott volna?

Egy Charles Gay nevű amerikai, akinek
legnagyobb oroszlántenyézete van Ameri-
kában, jóbarátainak oroszlánkölyköket
küldött karácsonyi ajándékkul. Képünk az
élő ajándékokat és az ajándékozó házasa-
párt mutatja be.

PÁSZTORTŰZ

A pesti kicsikók

Amióta a gépkocsik sáskarajokként
ellepték a pesti utcát, a ló- és a lovas-
kocsi mindinkább tűnedezik az aszfalt-
ról. A bérkocsi-ipar megsemmisült. A
ser-gyárak rézptykesallangos lófu-
varjai ritkulnak. Gépkocsi száguld,
tülköl mindenütt. Uri fogatot sem
látni. A lovasrendőrök felvonulásai al-
kalmával csattognak meg csupán oly-
kor-olykor a patkók . . . Daliás magyar
legények ezek, festői szépek a büszke
lovaik is, a lármás nemzetközi soka-
dalomban legalább élénk idézik a fér-
fiasabb, gyönyörű magyar multat . . .
Még a budapesti magyar királyi pos-
tát is említhetjük, dicsérhetjük. A
posta is hű maradt a régi lovonjáró
magyar hagyományokhoz, bár a gép-
kocsit felhasználják, jópárszáz lófoga-
tot is járatnak. A fajlovaikkal robogó
pesti postakocsik gyönyörködtetik a
magyar embert. A bakról a körgallé-
ros, jó öreg, kövér kézbesítő postás-
bácsik oldaláról a balszemre vágott
sapkás, tagbuzsakadt, csinos magyar
postakocsisok — a pesti utcák zür-
zavaros forgatagában — ügyesen,
biztosan, büszkén hajtják remek lova-
ikat, mintha mindig menyasszonyt
vinnének . . .

A postásoknak köszönhetjük, hogy
még látni idefent — kicsikót. A régi
lóversenyter egykori istállótelepén,
közvetlen a Keleti-pályaudvar szom-
szédjában van a — tanyájok . . . Némi
szabadföld is tartozik ehhez a postás-
tanyához. Hajdan a híres „Kincsem“
versenylő rugta a gyepjét, s most a
pesti postakocsisok szép falusi módon
szántanak, vetnek, aratnak, kaszálnak,
abrákot, takarmányt termelnek a haj-
dani hulló aranyok regés fényitől be-
ragyogott mezőn . . . Lucernás kertje-
ikből kiinteget a lucerna kékvirágú
bugája, s fecskék kergetik ott a fehér
pillangót . . . A többszöri kaszálás után
a pesti kicsikó-ménezt is ezekre a
körülkerített lucernás-tarlókra szok-
ták kihajtani. A postának ugyanis
egész falca anyakancája van, s a szo-
pástól választott kicsikók itt a lucer-
násban játszatják kecses gyerek-
játékaikat. Emelt fövel, nyíhorászva
tombolnak végig a tarlón . . . Látni,
hallani vélem az angyalházi, bugaci,
balástyai, hortobágyi, kömpöci, ma-
darasi puszták megszaladt méneseit . . .
És lelkem emlékezéseim át az aszfalt-
ból tündérvirágok fakadoznak, s reá-
tok gondolok, érettetek imádkozom
jó magyar szántó-vető testvéreim!

MÓRICZ PÁL.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. 1917 november 23-iki 300 papirkoronának mennyi a mai értéke? 2. 1917 november 23-tól évi 20 papirkorona kamutnak mennyi az összértéke? 3. 1922-ben és 1924-ben, külön-külön, 525.000 papirkoronának mennyi a mai értéke? (1766. számú előfizető.) — **Felelet:** 1. 300 papirkoronának 1917 november 23-án 120.75 svájci frank volt az értéke; ez ma 134.03 pengőt ér. 2. 20 papirkoronának az értéke 1918 novemberben 6.54, 1919 novemberben 0.96, 1920 novemberben 0.26, 1921 novemberben 0.11, 1922 novemberben 0.04, 1923 novemberben 0.006 svájci frank volt. Összesen tehát 7.92 svájci frank, ami ma 9.34 pengőt ér. A későbbi évek értékei olyan jelentéktelen összeget tesznek ki, hogy nem számítottuk ki. 3. Az 525.000 papirkoronának az értékszámításánál nem jöszölte a hónapot, pedig ez fontos. Ugyanis ennek az összegnek 1922 januárban 39.900 svájci frank, azaz 44.280 pengő, júniusban 30.187 svájci frank, azaz 33.508 1/2 pengő, decemberben 11.812 1/2 svájci frank, azaz 13.111 pengő értéke volt. 1924 januárban 120.23 svájci frank, azaz 134.50 pengőnek, júniusban 34.44 svájci frank, azaz 38.23 pengőnek felelt meg. 4. 200 papirkoronának 1919 március 1-én 44.10 svájci frank felelt meg, ez ma 48.51 pengőt ér. Megjegyezzük azonban, hogy a fent közölt értékek csak összehasonlításként képezhetik alapját, mert a követelések valorizálása csakis bírói úton lehetséges, ha nem tudnak megegyezni. A bíróság per esetén elsősorban a felek vagyoni viszonyait mérlegeli, továbbá azt, hogy a kérdéses összeget milyen mértékben tudták megóvni a korona romlásától. Valorizációs perekben a legmagasabb átszámítási kulcs: 1 papirkorona = 1 pengővel.

Kérdés: Mennyi a mai értéke 1920 március 30-iki 3300 papirkoronának? (3549. sz. előfizető.) — **Felelet:** 3300 papirkoronának a jelzett időpontban 44.10 svájci frank volt az értéke, ami ma 48.55 pengőnek felelt meg. Olvassa el az „1766. számú előfizetőhöz” küldött üzenetünket is.

Kérdés: Retortaszén égetéshez hogyan kell kimenélt készíteni és hogyan kell égetni? (T. J., Kislengyel.) — **Felelet:** Leveléből nem tűnik ki pontosan, hogy csak magát a faszenet akarja-e égetni, vagy annak melléktermékeit is? A retortaszén a fának száraz lepárlásából keletkezik. Eddig legkezdettebb módja: a boglya-szenesítés, melynél a lepárlási termékek majdnem teljesen elvesznek. Az erdőben (erdőszélen) a kellően kiszáritott aprított tűzfát összerakjuk, betakarjuk és lassan égetjük és így kapjuk a faszenet. A retorták vagy állók, vagy fekvők, melyeket kívülről fűtenek. 100 kg bükkfa ad 31 kg faszenet, 40 kg nyers ecetet, 6 kg kátrányt és 23 kg gázt. A melléktermékek hűtése, szétbontása és lepárlása stb. bonyolult gépi berendezések munkája, melyet ön részben szaktudás, részben tőke hiánya miatt megvalósítani nem képes. Ha mégis érdeklődik a dolog iránt, forduljon szaktanácsért a Magyar Vegyipari Rt.-hoz (Budapest, VII., Nürnberg-utca 21.), vagy a Magyar Mezőgazdasági Gépgyár Rt.-hoz (Budapest, V., Váci-utca 19.)

Kérdés: 1. Villanyvilágítási oszlopokat építtél az erdőbirtokom mellett és saját főmből előzetes megkérdezésem nélkül mintegy 94 darabot kivágtak. Joguk volt-e ezt tenni? 2. Hadikölesönsegély ügyében körlevelek jönnek a faluba, tessék értesíteni, vajjon komoly dolog-e ez, mert előleget kérnek? 3. Oldalági örökségem után követelik tőlem a kincstári illetéket, de az örvény, aki a birtokban van, nem adja át az örökséget, mit tegyek? (Gy. D. 4533. sz. előfizető.) — **Felelet:** 1. Az ön megkérdezése nélkül nem lett volna szabad fát kivágnatni. Az illetők teljes kártérítéssel tartoznak. 2. Utána néztünk a dolognak és megállapítottuk, hogy egy budapesti vendéglős foglalkozik mellékesen hadikölesönsegély kérvények írásával és sürgetésével. Mivel az, akinek joga van segélyre, minden közbenjárás nélkül is megkapja, teljesen felesleges, hogy az ilyen ígéretseknek hitelt adjanak, vagy pláne fizessenek. Ha önnek 5100 korona névértékű hadikölesőne van, akkor évi 100 pengő segélyre van igénye abban az esetben, ha évi jövedelme 2200 pengőt meg nem halad. A kérvényt a községi elöljáróságnál kell benyújtani. Kérjük, hogy a körlevelet küldje be szerkesztőségünkbe. 3. A hagyaték után az illetéket meg kell fizetni; utasítsa ügyvédjét, hogy a hagyatékot írassa át a nevére.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. A Nagyatádi Szabó István emlékére kiirt vespályázatunkra január hó 8-ig lehet beküldeni a pályamunkákat. — **I. G., Kondorostanya.** Sajnálattal értesítjük, hogy a „Halálkigyó” című regény teljesen elfogyott és így nem kapható. Szíves figyelmébe ajánljuk egyéb-ként, hogy új címünk: V., Báthory-utca 24. — **A. K., Prónayfalva.** Ítejtvénye jó. Közölni fogjuk. — **J. S., Solt.** Vespályázatát megkaptuk. A többiek közül a „Soha” című egy kis javítással közölhető lesz. — **M. S., Hajdunánás.** Levelének első részére már válaszoltunk. A második részre, a beküldött versekre, később közzöljük megjegyzéseinket. Jókivánságait hálásan köszönjük és hasonlókkal viszonozzuk. — **D. K., Majsajakabszállás.** Szívesen, csak az a kérésünk, hogy kisterjedelmű legyen a rejtvény.

T R É F Á K

A cselédkönyv.

A cselédkönyvbe rosszat beírni tudvaleg nem szabad. Egy nagyságának tehát, aki rettenetesen haragudott távozó cselédjére, nagy fejtörést okozott, hogy mit írjon be a könyvébe, ami rossz se legyen, de azért jó se. Hosszas töprengés után végül is ezt írta be: magaviselete: jó; szorgalma: jobb; étvágya: a legjobb. Egészségesen távozott! Hála az Istennek!

Az alkalmi vétel.

Egy köztisztviselő elhagy egy üzletbe, hogy magának ruhát vásároljon. A kereskedő mutat neki egy ruhát és így szól:

— Uram, ez egy alkalmi vétel. Ez az anyag oly erős, hogy egy életen át eltart.

— Akkor mutasson nekem valami olcsóbbat — feleli a tisztviselő — én már ugyanis ötvenöt éves vagyok.

A ritka név.

Mórickát megszólítja egy ur a sétatéren:

— Hogy hívnak, kisfiam?

— Mückenschmalz Mór.

— Mückenschmalz, — mondja az ur mosolyogva — ilyen nevet még életemben nem hallottam. Én azt hiszem, ilyen név nincs is több a világon.

— Dehogy sincs, — feleli Móricka — a papámát például pont ugyanígy hívják.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

A mindenség tüzet csinálgat ó

(Beküldte ifj. Csokonyay Kaposszentbenedekről.)

2. Szórejtvény.

piros ilyen is esik B télen

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

3. Szórejtvény.

is s!

(Beküldte Bóda István Törökszentmiklósról.)

4. Pontrejtvény.

J. sz. m. . é. e. s. a . . a. i.

(Beküldte ifj. Bodri István Szekszárdról.)

5. Szórejtvény.

+ tart 6 üst (-k)

(Beküldte Kovács József Délegyházáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 4. számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A múlt esztendei 50-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Unalmas.** 2. Névrejtvény: **Pesterzsébet.** 3. Szórejtvény: **Hármashatár.** 4. Szórejtvény: **Minden.** 5. Betűrejtvény: **Genf.**

Megfejtették: Szily Mariska, Kovács Bálint, Csik József, Juhász János, Gergye Ferenc, Szemenyei János, Stier József, Németh Mihály, Szakács Károly, Kis István, Szücs Péter, Nagy Gábor.

Jutalomkönyvet nyertek: Szily Mariska (Baranyaszentlőrinc), Juhász János (Mád) és Csik József (Pázmándfalva).

A múlt évi 51-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (4)

— Cardon kartárs, — szolt most közbe Müller — lenne egy kérdésem. Azt mondotta odafönn, hogy a férfi sokat járt a Nollendorf-tér és a Wittenberg-tér között az utolsó éjszakán. Mire alapította ezt az állítását?

— Oh, ez egészen egyszerű föltevés — válaszolta ajkbiggyesztve az idegen. — A cipőtalpán ugyanis néhány konfetti-darabkát találtam. A Nollendorf-tér és Wittenberg-tér között van egy bár, amely tulajdonosa elég szellemesen Zanzi-barnak nevezett el. Nos, egész Berlin területén csak a Zanzi-barn van divatban a konfetti. Éjszaka az egész utca tele van a tapadó papirszeletkével, míg hajnalban a bár alkalmazottjai szigorú utasításra összeseseprik a színes szemetet.

Perrin ki-kirobbanó jókedvvel hallgatta az idegen előadását és a végén valóságos hahotában tört ki.

— Ez hát a híres Cardon-módszer: a cipőtalpra tapadt konfetti — harsogta kacagva és az oldalát fogta nevetésében.

Jókedve Müllert is magával ragadta. Annál inkább feldühödött azonban az idegen, ki vörös arccal, villámló szemekkel szó nélkül visszafordult és gyors léptekkel elsietett a Hotel Russie felé. A német rendőrtisztviselők nem sokat törődtek vele, gondolták, majd később megbékítik ezért az érzékenkedésért.

De nem volt alkalmuk rá! Mert amikor másnap hajnalban a két rendőrtisztviselő megjelent a szállodában, hogy a nyomozás újabb eredményeiről értesítsék kollégájukat, a portás értésükre adta, hogy Cardon az éjszaka folyamán elutazott.

A meglepő fordulat.

III.

Ez a nap és a következő nap mozgalmas és kellemetlenségekkel teli élmény volt a két német rendőrtisztviselő számára. A hír, amivel idegen kartársukhoz siettek, a boncolás eredményét jelentette, mely szerint valóban nem gyilkosság, hanem hirtelen halál történt. Az orvosok szívszélhűdésben állapították meg a halál okát.

De sikerült felismerni is a holttestet. Kiderült, hogy a világítóudvarban talált holttest Burger ékszerész hullája volt és kiderült az is, hogy az ékszerész sok milliárd korona értékű ékszergyűjteménye, mit aktatáskához hasonló kis sárga bőröndben hordott magával, eltűnt.

Tehát, ha gyilkosság nem is, de rablás már volt és pedig ritka, nagyarányú és páratlan ügyességgel végrehajtott rablás. Maga az agnoszkálás is csak a véletlen útján sikerült. Ugyanis, amikor az ismeretlen holttest arcát lefényképezték és az ujságokban megjelent, az egyik riporternak az az ötlete támadt, hogy a borotvált arcú fényképhez két másik képet is csatolt, mely ugyanazt az arcot ábrázolta, csakhogy az egyikén büszke császár-bajusz, a másikon hatalmas fekete szakáll és bajusz diszította a csupasz arcot, egy ügyes rajzoló munkája nyomán. A szakállas arcban Burger felesége nyomban felismerte eltűnt férjét.

Ez a körülmény sokkal szövevényesebbé és rejtélyesebbé tette a bűnügyet. Vajjon mi oka lehetett Burger ékszerésznek, hogy szép fekete szakállát leborotválja? Avagy talán halála után azoknak, akik kirabolták, volt az érdeke, hogy elváltoztassák áldozatuk külsejét? És legfőképpen érthetetlen maradt az a módszer, amivel a holttestet a világítóudvarra csempezhették.

Burger ékszerészről egyébként a vizsgálat során furcsa dolgok derültek ki. A milliárdos ékszerek nem az ő tulajdonát képezték, bizományban voltak nála. Ő maga zavaros életű ember volt, egyizben sikkasztásért két napig letartóztatásban volt Brémában, ekkor azonban a feljelentést visszavonták. Mindössze kéthetes házasság volt, harmadszor nősült és fiatal feleségével Lipsében adott találkozót arra az időre, amikor ő a Hotel Russie-be beköltözött.

Az ujságok a Hotel Russie rejtélyét csakhamar besorolták az utóbbi idők kinyomozatlan és titokzatos bűnügyei közé. Napról napra mind erősebben ostromozták

a rendőrség tehetetlenségét. Sok bőséges tudósítás foglalkozott Cardon bulubus-i detektív személyével és sok rossz tréfát faragtak gyáva megfutamodásáról.

Két nappal később Perrin, akinek munkakörébe tartozott az amerikai lapok tanulmányozása is, a Newyork Herald legfrissebb számában egy eldugott kis hírt talált, mely arról szolt, hogy Cardon, a híres bulubus-i detektív, mint magánember, szabadságidejének eltöltésére Newyorkba érkezett. A kis hír úgy hatott rá, mint a villámcsapás. Hiszen akkor ez az ember nem lehetett Cardon, a detektív, akkor ez szélhámos volt! Halálsápadtan, fogvacogva kereste fel Müllert és mutatta meg neki az apróbetűs szürke sorokat.

— No, mi alaposan elügyetlenkedtük a dolgunkat, — mondotta — kezünkben volt a gonosztevő, talán maga a tömeggyilkos és futni hagytuk.

Müller földhözvágta a pipáját, úgy, hogy ezer darabra pattant szét a drága kis jószág.

— Tudtam, tudtam! — kiáltotta kétségbeesetten — az első pillanattól kezdve gyanus volt nekem ez az ember. Emlékszel híres és meglepő ténymegállapításaira? Könnyű volt mindezeket olyan bölcsen kisütnie, amikor ő volt az egész dolog rendezője.

— Mi ketten pedig statisztáltunk neki és a kezére jártunk a nyomok eltüntetésében — töprenkedett Perrin.

— De emlékszel, — kiáltotta diadalmasan Müller — hogy én az első pillanatban le akartam fogni. Akkor helyes nyomon jártam. Később azonban biztos fellépésével megtévesztett mind a ketőnket. Hogy ugrált és pattogott!

— Ez most már mindegy! Most az a kérdés, mit tegyünk, mert itt sürgősen cselekedni kell. Utána, a világ végére is!

— És pedig a legnagyobb titokban kell nyomozni, nehogy a sajtó valamit is megsejtsen. Minél később pattan ki a botrány, annál jobb számunkra.

— Micsoda botrány lesz, teremtő Uristen!

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 28-án.)

GABONATÓZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 76 kg-os 11.95—12.35, 77-es 12.15—12.60, 78-as 12.30—12.70, 79-es 12.45—12.90, 80-as 12.60—13.10; felsőtiszai 76 kg-os 11.50—11.70, 77-es 11.65—11.85, 78-as 11.80—11.95, 79-es 11.90—12.20, 80-as 12.15—12.30; jászszági 76 kg-os 11.70—11.90, 77-es 11.85—12.00, 78-as 12.00—12.15, 79-es 12.25—12.35, 80-as 12.40—12.50; fejférmezei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 11.50—11.70, 77-es 11.65—11.85, 78-as 11.80—11.95, 79-es 12.00—12.20, 80-as 12.15—12.30. *Pestvidéki rozs* és egyéb 5.80—5.90, 5.80—5.90; *takarmányárpa*, elsőrendű 8.90—9.00, másodrendű 8.80—8.90; *felvidéki sörárpa* 10.50—12.75, egyéb 10.00—11.00; *szab*, elsőrendű 8.50—8.80, másodrendű 8.40—8.50; *tiszántúli tenyéri* 6.10—6.20, egyéb 6.00—6.10; *korpa* 5.80—5.95; *8-as liszt* 8.80—9.00 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* márciusra 12.56—12.58, májusra 12.83—13.01. *Ros*s márciusra 6.88—6.89. *Tenyéri* májusra 7.41—7.43, júliusra 7.80—7.81 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön *magtermelő és magterkeskedelmi r. t. jelentése.*) Mint minden évben, úgy ezidén is, az ünnep hete az üzleti csendesség jegyében állt. *Lucernamag* iránt némi érdeklődés mutatkozott, ára változatlan, *tőheremagot* csak nyomott áron lehet elhelyezni. *Tavaszi búkköny* irányzata, a megerősödött kínálat következtében, szintén el-lanyhult. *Takarmányrépamagok* iránt az érdeklődés némileg megecsappant. — *A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért*, 100 kilónként, *budapesti paritásában*: repce 25.5—26.5; köles 7—7.25; lucerna 100—107; lőhere 74—78; tavaszi búkköny 15—16; muharmag 11—12; lenmag, elsőrendű 27.5—28, másodrendű 25.5—26; tökmag, elsőrendű 16—16.5, másodrendű 15—15.5; napraforgó, fehér 15.5—16.5, vegyes 12.5—12.8; kék mák 105—108; borsó: Viktória 14—15, exprezs 18—23; szárított répaszelet 9—9.5; lenese, kisszemű 24—28, nagyszemű 30—36; bab: vál. gyöngy 11—12, szokvány 9.75—10, tarka 10.5—11, barna 11—12, gömbölyű fűrj 18—19, hosszú 16—17 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 7.50, borsóhéj 7, borsókorpa 7, buzakonkoly 7.50, konkolydara 8.50, lenmagpogácsa 15.50, napraforgópogácsa 13, repcepogácsa 10, rozskonkoly 7.50, rozskorpa 6.50, rozsoecs 6.50, rozstakarmányliszt 9, szójababpogácsaliszt nagyban 23, szójababpogácsaliszt kicsinyben 25, tökmagpogácsa 17 pengő métermázsánként.

A „VASÁRNAP”

szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest,

D., Bálfiury-u. 24. szám alatt van.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4.20—5, harmadrendű, csomogásra 3—4, sarjuszéna 4—4.20, muharszéna 3.80—4.80, lucernaszéna 5—7.30, zabosbúkkönyszéna 4.30—5 pengő métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 30—35 fillér.

Vágómarhavásár. Középmínőségű ökör 44, gyenge 30—39, középmínőségű bika 36—42, középmínőségű tehén 33—40, gyenge 26—32, kicsontozni való marha 16 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 76—80, közep 80—85, nehéz 87—90, keresztezett 81—86 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi, szepős, elsőrendű 64—78, kivételesen 80, másodrendű 52—63, harmadrendű 42—50, élő bárány 72—76 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 44—48, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 44—48, másfél éves üszök 40—45, másfél éves tinók 35—40 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima fiatal, kistfogas ürök, páronként 100 kg vagy azon felüli szuliban 40—45, prima hizott bárányok páronként 75—80 kg között 40—45 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 0.32, lefölözött tej 0.10—0.12, tejszín 1.60—2.40, tejföl 1—1.60, centrifugált vaj kilogrammonként, kicsinyben 2.80—3.20, szedett vaj 2.40—2.80, tehénturó 0.70—1, juhturó 2—2.40, juhsajt 1.80—2.20, trappista sajt 1.80—2.60, emmentáli sajt 2.80—4 pengő.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke darabja 0.80—2.20, tyúk 1.60—3 pengő. *Leölt baromfi:* hizott lud és ruca kilogrammonként 1.10—1.60, csirke 1.30—2.20, tyúk 1.30—1.80, hizott pulyka 1.60—2, libamáj 3.50—9 pengő. *Tojás* darabja 9—13 fillér.

Vadpiac. Szarvascomb 2—2.50, őzcomb 2.80—3 pengő kilogrammonként, nyul, bőrben 2—4, fácán 2—3, fogoly 1.20—1.50 pengő darabonként.

Halpiac. Élő ponty, nagyság szerint 0.80—2, harscsa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Méz, pergetett, kilogrammonként 1.20—1.50 pengő.

Zöldség. Sárgarépa 10—20, petrezselyem 12—24, zeller 16—30, kalarabé 10—20, karfiol 36—80, vöröshagyma 6—12, fokhagyma 30—70, cékla 10—20, fejeskáposzta 4—10, kelkáposzta 10—24, vöröskáposzta 10—20, fejjalálta, darabja 8—20, torna 50—1.60, burgonya, őszi rézsa 10—14, Ella 8—10, kifli 15—24, champignon 260—320, fekete retek 10—20, tök (főző) 16—28, sóska 70—100, paraj 80—120 fillér.

Gyümölcs. Alma 0.40—2.40, birsáma 0.40—0.80, körte 0.70—2, naspolya 0.40—0.90, dió 1—1.50, gesztenye 0.48—0.72, mandula 0.60—0.80 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A kínálat a kistermelők részéről igen élénk volt. Maligand- és hektoliterfokonként 1.10—1.30 pengős árban je-

lentékeny mennyiségek kerültek eladásra. Urasági áruban a forgalom sokkal kisebb volt. Magasfoku urasági tételek Gyöngyös vidékén már 24—30 pengős áron kerültek eladásra.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben a forgalom a múlt heti keretekben mozgott. *Gyümölcspálinka:* Törkölypálinka 2.70—2.80 pengő, szilvium idei nyári áru 3.70—3.80 pengő, 6-nyári áru 4.30 pengő, 6-kék áru 5 pengőig, seprópálinka 2.90 pengőig kelt el, ab termelőállomások, 10.000 literfokonként +3% forgalmi adó.

Fapiac. Tüzfában gyenge kereslet mellett belföldi búkkhasáb 280—290, cserhasáb 230—240, gyertyánhasáb 250—260 pengő budapesti paritásban, dorongfa 25—30 pengővel olcsóbb. *Faszénben* alig van üzlet, de áru is kevés van a piacon. Retortaszén ára 720—770 pengő vagononként magyar határállomásról.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 28-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerülő száz darab:* angol font 1895—1935, dollár 570.50—573.50, kanadai dollár 492—498, hollandi forint 229.20—230.60, német márka 135.70—136.60, svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerülő száz darab:* cseh korona 16.91—17.01, szerb dinár 7.30—7.80, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 63.95—64.45, román leu 3.40—3.44, olasz lira 29.90—30.20 pengő.

Színarany ára 4910—4950 pengő kilogrammonként.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, január hó elsején. *Állat- és kirakodóvásár:* Érsekvadkert, Pilis.

Hétfőn, január hó 2-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Balassagyarmat, Bodajk, Jászalsószentgyörgy, Magyaróvár, Nádudvar, Némethely, Pécs, Pétervárára, Szentdienes (bizonytalan), Tinnye, Veszprém. — *Állatvásár:* Eger, Sümeg. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Ózora, Somogyásmon.

Kedd, január hó 3-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Beled, Mezőtur, Nagybrzsöny — *Állatvásár:* Sátoraljujhely, Széksző.

Szerda, január hó 4-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Dombóvár, Mezőtur. — *Állatvásár:* Jánosháza. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Kaposvár.

Csütörtök, január hó 5-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Ónod, Putnok. — *Állatvásár:* Celdömölk, Tiszafüred. — *Marha- és sertésvásár:* Kiskomárom.

Péntek, január hó 6-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Derecske (bizonytalan). — *Állatvásár:* Gyöngyös. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Buj.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.